

Bestemmingsplan

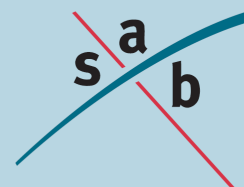
Landelijk Gebied 2015

Gemeente Aalten

Datum: 19 juni 2014

Projectnummer: 120677

ID: NL.IMRO.0197.BuitengebiedAalten-0001

INHOUD

TOELICHTING

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Het plangebied	4
1.3	De te vervangen bestemmingsplannen	5
1.4	Doelen van dit bestemmingsplan	5
1.5	Plan-MER	6
1.6	Leeswijzer	6
2	Landschap, natuur en cultuurhistorie	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Landschap	7
2.3	Natuur	9
2.4	Cultuurhistorie	10
3	Toelichting op de regels	14
3.1	Inleiding	14
3.2	Agrarische bestemmingen	15
3.3	Bedrijf	30
3.4	Bos	31
3.5	Maatschappelijke bestemmingen	32
3.6	Natuur	33
3.7	Recreatiebestemmingen	33
3.8	Sportbestemmingen	35
3.9	Verkeersbestemmingen	36
3.10	Water	36
3.11	Woonbestemmingen	38
3.12	Archeologie	42
3.13	Infrastructuur en leidingen	44
3.14	Belangrijke gebiedsaanduidingen	46
4	Haalbaarheid	50
4.1	Algemeen	50
4.2	planMER	50
4.3	Milieuaspecten	51
4.4	Water	60
4.5	Flora- en fauna	61
4.6	Economische uitvoerbaarheid	62
5	Juridische opzet van het plan	63

5.1	De verbeelding	63
5.2	De regels	64

6	Procedure	66
6.1	Inspraak en vooroverleg	66
6.2	Zienswijzen	66

Bijlage

1. Beleidskader

Separate bijlagen

2. PlanMER met Passende Beoordeling

3. Cultuurhistorische analyse

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Aalten heeft besloten om de bestemmingsplannen voor het buitengebied te actualiseren.

In 2005 heeft een gemeentelijke herindeling plaatsgevonden, waarbij de gemeenten Aalten en Dinxperlo zijn samengevoegd tot de nieuwe gemeente Aalten. Voor het grondgebied van de voormalige gemeente Aalten is in 2004 een bestemmingsplan vastgesteld. In 2007 heeft een correctieve herziening van dit plan plaatsgevonden en is tegelijkertijd een nieuw bestemmingsplan opgesteld voor het landelijk gebied van de voormalige gemeente Dinxperlo.

Grondgebieden van de voormalige gemeentes Aalten (geel) en Dinxperlo (oranje)

Er bestaan dus verschillende bestemmingsplannen voor het landelijk gebied van de gemeente. Bovendien voldoen de huidige bestemmingsplannen niet aan de recente standaarden voor bijvoorbeeld digitale raadpleegbaarheid en zijn ze niet afgestemd op recent beleid van hogere overheden.

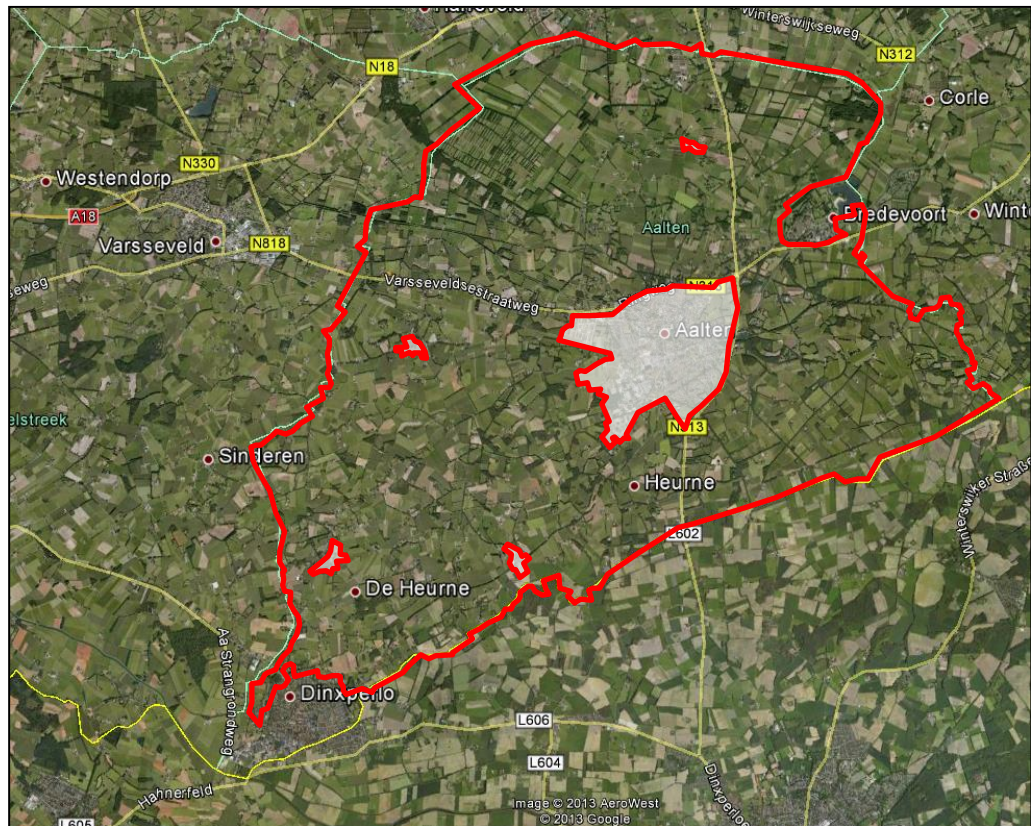
Het voorliggende bestemmingsplan Landelijk Gebied 2015 heeft vooral een conserverend karakter en sluit, daar waar mogelijk, aan op de vigerende bestemmingsplannen voor het buitengebied van Dinxperlo en Aalten.

Voorliggend bestemmingsplan voorziet in de actualisatie van het huidige beleid en voldoet aan het gestelde in de Wet ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan is volgens de nationale uitwisselingsstandaard opgesteld en is digitaal toegankelijk.

1.2 Het plangebied

Het plangebied bevat vrijwel het gehele landelijke gebied, met uitzondering van de kernen Aalten, Barlo, Bredevoort, De Haart, De Heurne, Dinxperlo, IJzerlo en Lintelo. Enkele recent vastgestelde plannen zijn evenmin opgenomen.

Onderstaande afbeelding geeft een globale begrenzing weer van het plangebied. De exacte begrenzing komt tot uitdrukking op de verbeelding bij dit bestemmingsplan.

Het plangebied van dit bestemmingsplan (bron: Google Earth)

1.3 De te vervangen bestemmingsplannen

Dit plan “Landelijk Gebied 2015” vervangt de bestemmingsplannen voor het buitengebied van de voormalige gemeenten Aalten en Dinxperlo, die de huidige gemeente Aalten vormen. Het betreft de volgende zogenaamde moederplannen:

- bestemmingsplan ‘Buitengebied Aalten 2004’, vastgesteld door de raad van de gemeente Aalten op 14 december 2004 en gedeeltelijk goedgekeurd door gedeputeerde staten van de provincie Gelderland op 28 juni 2005;
- de correctieve herziening/actualisatie ‘Buitengebied Aalten 2007’, vastgesteld door de raad van de gemeente Aalten op 11 september 2007 en grotendeels goedgekeurd door gedeputeerde staten van de provincie Gelderland op 21 juli 2008;
- bestemmingsplan ‘Buitengebied Dinxperlo 2007’, vastgesteld door de raad van de gemeente Aalten op 11 september 2007 en grotendeels goedgekeurd door gedeputeerde staten van de provincie Gelderland op 13 juni 2008.

Daarnaast zijn er partiële herzieningen en wijzigingsplannen opgesteld vanwege diverse particuliere initiatieven (veelal in het kader van de toepassing van de zgn. Roodvoor-Rood-regeling).

Deze worden gezien het aantal niet apart benoemd, maar zijn wel integraal verwerkt in voorliggend plan.

Een overzicht van deze plannen is te vinden op de gemeentelijke website via de volgende link: http://www.aalten.nl/internet/ruimtelijke-plannen_247/.

1.4 Doelen van dit bestemmingsplan

Het bestemmingsplan ‘Landelijk Gebied 2015’ dient verschillende doelen.

Ten eerste biedt het bestemmingsplan rechtszekerheid. Eigenaren, gebruikers en belanghebbenden van gronden of gebouwen in het landelijk gebied krijgen zekerheid door de regels die in het bestemmingsplan staan. Deze zekerheid houdt verband met de geboden functies die op hun eigen terrein of in de omgeving van hun terreinen mogen worden gerealiseerd en de bebouwing die daar mag worden opgericht.

Ten tweede biedt het bestemmingsplan inzicht in ontwikkelingsmogelijkheden die per functie worden geboden. Het gaat om uitbreiding van bebouwing, maar ook om het starten van nevenfuncties of het volledig veranderen van functies.

Ten derde biedt het bestemmingsplan een bescherming van natuur- en landschapswaarden, archeologische en cultuurhistorische waarden, het woon- en leefmilieu, enzovoort.

Het bestemmingsplan vormt een vertaling van het kaderstellend beleid van de Europese, nationale, provinciale, regionale en gemeentelijke overheid. Dit beleid is opgenomen in bijlage 1 bij deze toelichting.

1.5 Plan-MER

Dit bestemmingsplan is kaderstellend voor een aantal m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan moet daarom een planMer-procedure worden doorlopen.

Een planMER is een in de Wet milieubeheer vastgelegde procedure waarbij de bandbreedte van de milieugevolgen van dit bestemmingsplan worden beoordeeld. De uitkomsten moeten bij de vaststelling van het bestemmingsplan worden betrokken. Het planMER is als separate bijlage bij de toelichting van dit plan opgenomen. In het navolgende wordt in het kort ingegaan op de procedure en de passende beoordeling.

Procedure.

De procedure is gestart met het uitbrengen van de Notitie Reikwijdte en detailniveau. In deze notitie is aangegeven hoe het planMER zal worden opgesteld en tot welke onderwerpen het is beperkt.

Vervolgens is het planMER opgesteld. De uitkomsten van het planMER zijn bij het opstellen van het bestemmingsplan betrokken. Bij de terinzagelegging van het (voor)ontwerpbestemmingsplan is het planMER toegevoegd.

Naar aanleiding van het planMER is de regeling met betrekking tot de stikstofdepositie in de agrarische bestemmingen opgenomen.

Passende beoordeling.

Naast de planMER-procedure dient in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Dit vanwege de te verwachten effecten van het bestemmingsplan op Natura 2000-gebieden. De passende beoordeling is als bijlage bij het plan MER opgenomen.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de aanwezige waarden en kwaliteiten van het plangebied wat betreft het landschap, natuur en de cultuurhistorie. Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de regels van dit bestemmingsplan. Hoofdstuk 4 gaat in op de haalbaarheid (en daarmee de uitvoerbaarheid) van het plan. Hoofdstuk 5 bevat een algemene uitleg van de juridische aspecten van dit bestemmingsplan. Hoofdstuk 6 geeft tot slot aan welke procedure is doorlopen en wat de resultaten van de inspraak, het vooroverleg en de zienswijzen zijn.

2 Landschap, natuur en cultuurhistorie

2.1 Inleiding

Allereerst wordt ingegaan op de waarden van landschap, natuur en cultuurhistorie. Deze waarden vormen het kader waarbinnen ontwikkelingsmogelijkheden aan de verschillende functies in het buitengebied kan worden geboden.

2.2 Landschap

2.2.1 Algemeen

Het landschap vormt het decor voor de functies en kwaliteiten in het buitengebied van de gemeente. Door de eeuwenlange ontwikkelingen is het landschap het resultaat van de wisselwerking tussen de opbouw van de ondergrond van een gebied en het gebruik door de mens. Het landschap is een zichtbaar en daarmee belangrijk onderdeel van het buitengebied. In deze deelparagraaf worden kort de ontstaansgeschiedenis en huidige situatie van het landschap beschreven.

2.2.2 Ontstaansgeschiedenis

Het landschap van het buitengebied is ontstaan in de Würmijstijd (tussen 10.000 en 90.000 jaar geleden). Vanuit het droge IJsseldal waaide fijn zand op, dat de grote dekzandruggen in de richting van Aalten en het Ovinkveld vormde. Samen met de wat kleinere dekzandkoppen vormde zich in deze periode een licht glooiend deklandschap, dat kenmerkend is voor deze omgeving.

Rond 1850 bestond het landschap uit een grote afwisseling in open en gesloten ruimten door een grote dichtheid aan bosjes en houtsingels met een fijnmazig netwerk van wegen. In de loop der tijd is het netwerk aan beplanting vrijwel geheel verloren gegaan. Tegenwoordig zijn nog maar weinig beplantingsingels aanwezig. In andere delen van het plangebied waren de meer open ruimten (de grotere essen) gelegen. Deze essen zijn gelegen op de dekzandkoppen in het landschap. Essen hebben een bolronde vorm die karakteristiek is in dit landschap. Het grondgebruik bestond en bestaat vaak uit akkerbouw.

Vandaag de dag zijn vooral de oude essen nog duidelijk in het landschap aanwezig en herkenbaar. Over sommige essen lopen nog zandwegen, die worden gezien als waardevolle landschapselementen. Ook cultuurhistorisch zijn oude essen en zandwegen waardevol. Deze oude kenmerkende landschappelijke elementen laten de ontstaansgeschiedenis van het gebied zien. Daarnaast zijn er verspreid nog andere kleinschalige landschapselementen aanwezig in de vorm van bosjes en erfbeplanting.

Het landschap is in de loop der eeuwen ontstaan door een samenspel en afwisseling van landbouw en bos-/natuurelementen en de steeds groter wordende invloed van de mens. Vandaar dat er tegenwoordig wordt gesproken van het agrarisch cultuurlandschap. Ook tegenwoordig draagt de landbouw in belangrijke mate bij aan het landschapsbeeld door het beheer/gebruik van landbouwgronden. Wel is te zien dat het

agrarisch cultuurlandschap steeds meer verweven raakt met de woonfunctie in het buitengebied door de terugloop van het aantal agrarische bedrijven..

2.2.3 Landschapswaarden

In het buitengebied worden enkele landschapstypen onderscheiden. Globaal kan een driedeling worden gemaakt in het oude hoevenlandschap, de heide- en broekontginningen en de goorontginningen.

Van cultuurhistorisch waarde is de complexe combinatie en afwisseling van landschapstypen, als gevolg van de diverse ontginningsactiviteiten door de eeuwen heen. Het gaat dan om de oude kampontginningen met akkercomplexen (oudhoevig land, essen) en eenmansessen, de jongere heide- en broek/veenontginningen, maar ook om de moderne ruilverkavelingsgebieden. Ondanks structuurwijziging is de historische gelaagdheid leesbaar gebleven.

Tot het oude hoevenlandschap behoren:

- het essenlandschap: grote oude bouwlandcomplexen met een open karakter (de terrasrand tussen de kernen Aalten en Groenlo), zoals aanwezig ten noorden van de kern Aalten (bij het gebied Dale en de kleine kern Barlo), ten oosten van de kleine kernen De Heurne, IJzerlo en Lintelo. Verspreid liggen talloze kleinere essen; het patroon is grillig met veel gebogen wegen en esranden;
- het hoevenlandschap: kleinschalige, gevarieerde gebieden met veel microreliëf, verspreid over het gemeentegebied voorkomend;
- het landgoedlandschap: een parkachtige variant van het hoevenlandschap met veel relatief oude beplantingselementen, zoals 't Beestman, 't Walfort, Hondorp en het Klooster.

Het jonge ontginningslandschap is nader onder te verdelen in:

- heide- en veenontginningen: rechtlijnig verkavelde, voormalige heide- en veengebieden, zoals Schaarsheide, Witte Veen, Wolboom;
- beekdalen rond de vestingstad Bredevoort: open, laaggelegen weidelandschap bij de samenvloeiing van de Schaarsbeek, Boven-Slinge en Zwanenbroek waterleiding;
- de beekdalen langs de Keizersbeek en de Aa-strang bij de kern Dinxperlo;
- ruilverkavelingslandschap: recentelijk sterk gewijzigde gebieden door uitvoering van de ruilverkaveling Aalten, zoals het noordelijk deel van het Aaltense Goor en het Zwanenbroek.

Tot het goorontginningslandschap behoort:

- het Aaltense Goor: kleinschalig 19^e eeuws verkavelingspatroon.

In de gemeente Aalten is de afwisseling van landschapstypen herkenbaar en bovendien zijn de karakteristieke kenmerken van elk landschapstype op veel plaatsen nog goed bewaard gebleven. Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dat kenmerkende elementen moeten worden behouden.

Landschapskenmerken die in het bestemmingsplan worden beschermd zijn:

- reliëf: dit betreft met name de plateauranden, steilranden, esjes en andere kleinschalige hoogteverschillen;

- openheid: de grote escomplexen ten noorden van de kern Aalten en de essen richting Lintelo en De Heurne evenals de beekdalen ten zuiden en westen van de vestingstad Bredevoort;
- beplanting: de vele houtwallen en bosjes, met name in het Oude hoevenlandschap en het Goorontginningslandschap.
- verkaveling: het Aaltense Goor vanwege de karakteristieke verkaveling en de vele kavelgrensbeplantingen.

Voor deze landschapswaarden geldt dat zij zonder specifieke bescherming mogelijk zouden kunnen verdwijnen ten gevolge van ingrepen en ontwikkelingen vanuit de overige functies van het buitengebied. In dit bestemmingsplan zijn daarom voor deze waarden beschermende regels opgenomen.

2.3 Natuur

2.3.1 Algemeen

De bossen en natuurgebieden in het buitengebied vervullen een belangrijke functie voor het voortbestaan van wilde planten en dieren. Er is sprake van diversiteit binnen de bossen en natuurgebieden. Zo kunnen binnen de bossen worden onderscheiden:

- van zeer grote ecologische waarde zijn de vochtige tot natte loofbossen (Elzen-Vogelkersverbond), de drogere Eiken-Haagbeukenbossen en de natte broekbosjes en moerasstruwelen. Grotere complexen van deze bossen zijn vooral op landgoederen aanwezig.
- van grote ecologische waarde zijn de Eiken-Berkenbossen, de Beuken-Eikenbossen en enkele populierenbossen en gemengde loof-naaldbossen met natuurlijke ondergroei. Deze vrij algemene bosvegetaties komen verspreid over het gemeentegebied voor.
- een in vergelijking met de vorige categorieën beperkte ecologische waarde hebben de soortenarme, weinig natuurlijke naaldbossen (vooral aanwezig in het jonge ontginningslandschap) evenals jonge, gemengde loofhoutbeplantingen. Deze vrij algemene bosvegetaties komen verspreid over het gemeentegebied voor.

Het Aaltense Goor is een bijzonder natuurgebied binnen de gemeente. De veenontginningen in het Goor zijn afwijkend van de overige jonge ontginningen in Aalten. Er is vrijwel geen bebouwing, met uitzondering van enkele boerderijen langs de randen van het gebied. De perceelindeling is strak en regelmatig. Dit verkavelingspatroon is om verschillende redenen behoudenswaardig, zowel landschappelijk, cultuurhistorisch als ecologisch. Deels kent het gebied een verdicht karakter, met name door de perceelbeplanting bestaand uit elzen, wilgen en populieren. Het gebied wordt extensief agrarisch beheerd.

Naast de bossen en natuurgebieden zijn er andere gebieden die een belangrijke rol spelen als leefgebied voor planten en dieren. Dit betreft vooral de agrarische gebieden. Hoewel de hoofdfunctie in agrarische gebieden is gericht op het uitoefenen van de agrarische functie, komen er allerlei elementen voor die in de ecologie een rol vervullen. Zo is er sprake van een ruime verspreiding van kleine houtopstanden, kruidenrijke bermvegetaties, sloot- en beektaluds die, te midden van het agrarisch gebruikte

cultuurland, een netwerk vormen van min of meer natuurlijke elementen. Deze elementen vormen als het ware de ecologische infrastructuur van het landschap.

2.3.2 Natte ecologische verbindingzones

Het landschap rondom het bekenstelsel ten noordoosten van Aalten vormt een afwisselend ruimtelijk geheel, met grote landschappelijke en ecologische waarden. De afwisseling tussen open en dicht is niet alleen ecologisch, maar ook landschappelijk gezien van belang. Zo is overal in het beekdal het stadje Bredevoort te zien. De houtwallen en bossen aan de randen hebben over het algemeen een grote ecologische waarde. Met name het Klooster heeft zeer grote ecologische waarde.

2.3.3 Droge ecologische verbindingzones

De beken in het buitengebied doorsnijden delen van het hoevenlandschap en het jonge ontginningenlandschap. Het aan de beken grenzende gebied heeft een landbouwkundig gebruik en kent over het algemeen redelijke agrarische productieomstandigheden. De voorkomende ecologische verbindingzones zijn de verbinding vanaf de Veengoot langs landschapselementen richting Winterswijk en de ecologische verbinding die onder de kern Aalten langs loopt.

2.4 Cultuurhistorie

2.4.1 Historische geografie en gebouwde omgeving

De cultuurhistorie is verweven in, en met de eigenheid van, een gebied. De mate waarin cultuurhistorische structuren herkenbaar zijn in het huidige landschap geeft een cultuurhistorische waarde aan een gebied.

In het buitengebied zijn verschillende landschapstypen te onderscheiden met elk hun eigen karaktereigenschappen (zie paragraaf 2.2). Met name binnen de bestemmingen met betrekking tot het agrarisch gebied wordt hier aandacht aan besteed door het beschermen van de verschillende (aardkundige) waarden (zoals openheid, hoogteverschillen en houtwallen). Unieke en onvervangbare elementen krijgen in dit bestemmingsplan extra bescherming.

Fysiek komt de cultuurhistorie tevens tot uitdrukking in de bebouwde omgeving. Een belangrijke kwaliteit in het buitengebied wordt gevormd door panden, boerderijcomplexen en elementen met cultuurhistorische waarde (zoals de hallehuisboerderijen).

Karakteristieke panden, objecten en bebouwingsensembles worden in dit bestemmingsplan beschermd. Verwezen wordt naar de cultuurhistorische analyse, die als bijlage bij dit plan is opgenomen.

2.4.2 Archeologie

Over de prehistorie en de ontwikkeling van de gemeente Aalten in de historische tijd, zijn in de laatste jaren veel gegevens verzameld. Onderstaande bevindingen zijn overgenomen uit het rapport 'Cultuurhistorische inventarisatie, waarden-, verwachtingen- en maatregelenkaart als basis voor het archeologiebeleid van de gemeente Aalten' uit 2010 van onderzoeksbureau Vestigia.

Steentijd

Op grond van het archeologische materiaal dat binnen de gemeentegrenzen is aangetroffen, kan worden gesteld dat de eerste menselijke activiteit binnen Aalten een aanvang neemt aan het einde van de laatste ijstijd (einde Pleistoceen), het Laat-Paleolithicum (35.000-8800 v. Chr.) in Nederland. Rondtrekkende jagers die deze regio bezochten trokken achter het beschikbare wild aan en bleven slechts korte tijd op dezelfde plaats. Daarom stichtten zij geen nederzettingen, maar woonden in tenten in tijdelijke kampementen. Van deze kampementen zijn geen restanten aangetroffen.

In het Mesolithicum (8800-5300 v. Chr.) zet de klimaatsverbetering definitief door en neemt het Holoceen een aanvang. De kampplaatsen worden nu niet altijd meer eenmalig gebruikt. Naast tijdelijke jachtkampen ontstaan basiskampen waar mensen langer verblijven of terug komen. Het natte klimaat dwingt de mensen zich op de hoge en droge delen van het landschap te vestigen, zoals de dekzandruggen- en koppen. Concentraties vuurstenen werktuigen en vuursteen afval, samen met stenen, verbrand bot en houtskool, zijn kenmerkend voor deze verblijfplaatsen. In totaal zijn er uit het Mesolithicum slechts vier waarnemingen aangetroffen.

Bronstijd tot en met de Romeinse Tijd

Rond 2000 v. Chr. vangt de Bronstijd aan. In deze periode voltrekt zich geleidelijk de omslag van het gebruik van (vuur)steen naar brons als grondstof voor snijdende werktuigen. De mensen leiden voornamelijk een boerenbestaan met akkers en vee. In totaal hebben 37 waarnemingen binnen de gemeente betrekking op (mogelijke) Bronstijdvondsten.

Met de intrede van de ijzertijd werd het zachtere brons vervangen voor het maken van gereedschap en wapens. Binnen een totaal van 38 waarnemingen komen (mogelijke) IJzertijdvondsten aan bod. Een veelheid aan waarnemingen gaat in op grafvondsten (urnen).

Tot aan de bepaling van de Rijn als zogeheten limes (47 n. Chr.) trokken de Romeinse troepen mogelijk tijdens hun expeditie door de Achterhoek en zijn enkele stamverbanden historisch overgeleverd. Daarna lag de Achterhoek buiten het Romeinse Rijk. Opmerkelijk voor Oost-Nederland is het dat merendeel van de inheems-Romeinse nederzettingen in de 4^e eeuw niet verlaten werd, maar gekenmerkt wordt door continuïteit. In de loop van de 3^e en 4^e eeuw ontstonden grote nederzettingen, die rond 350 na Chr. worden opgegeven, of krompen tot slechts enkele boerderijen. Alhoewel duidelijke nederzettingsgegevens rond Aalten nog ontbreken, lijkt het zeker gezien de nabijheid tot de locatie Zelhem aannemelijk dat een dergelijk nederzettingssysteem tijdens de Romeinse periode ook hier te verwachten valt. Elf waarnemingen binnen de gemeente behandelen (mogelijk) Romeinse vondsten. Het merendeel behandelt Romeins handgevormd, dan wel gedraaid aardewerk.

Middeleeuwen en Nieuwe Tijd

Er is relatief weinig bekend over wat zich in de eerste eeuwen na de Romeinen in Aalten en omgeving afspeelde. De kerstening in Nederland moet hebben plaatsgevonden in de zevende eeuw. Rondom kerken groeiden kleine nederzettingen.

De oudste vermelding van Aalten dateert van 828 na Chr.. In de 9^e eeuw maakt Aalten deel uit van de gouw Hamaland. In de 9^e en 10^e eeuw groeide de bevolking aanzienlijk en werd op veel plaatsen een begin gemaakt met de ontginning van woeste gronden. Na 1018 kwam het deel van Hamaland waartoe Aalten behoorde in handen van de graven van Lohn. Ook werd in deze periode de basis gelegd voor het wegenpatroon, dat tegenwoordig nog grotendeels in gebruik is. Met betrekking tot de periode van de Vroege Middeleeuwen zijn in Aalten 12 waarnemingen gevonden.

De bevolkingstoename uit de 9^e en 10^e eeuw zette in de Late Middeleeuwen (1050 - 1500) door. In de loop van de 12^e eeuw en het begin van de 13^e eeuw ging het grondgebied deel uitmaken van het graafschap (vanaf 1339 hertogdom) Gelre. In het begin van de 14^e eeuw was Aalten een belangrijke pleisterplaats aan de Koningsweg/Heelweg van Zutphen naar Bocholt en van Doesburg naar Bocholt. Vanaf het midden van de 14^e eeuw maakt het grondgebied van Aalten deel uit van het Kwartier Zutphen (Graafschap).

De boeren die aanvankelijk op de hogere dekzandruggen in kleine gehuchten en losse hoeven woonden, namen steeds vaker de minder gunstig gelegen nattere zones in gebruik als gras- en hooiland en legden dijken aan om overstromingsrisico's van beken en rivieren in te perken. Bossen op de woeste gronden van de stuwwallen werden op grote schaal gekapt, wat ruimte bood voor de groei van heide. Dekzandruggen werden jaarlijks bemest met een mengsel van de heideplaggen en schapenmest. Door jaar in jaar uit dit mengsel op te brengen, ontstonden in de loop der eeuwen de karakteristieke bollende akkers, die essen worden genoemd.

In totaal hebben 42 waarnemingen een (mogelijk) laatmiddeleeuwse datering op basis van het vondstmateriaal. Middeleeuws aardewerk overheerst, maar daarnaast zijn ook funderingsresten, een stadsmuur, een waterput, een beerput en een laatmiddeleeuwse hutkom vermeld. Daarnaast hebben de wegen Aalten-Winterswijk, Aalten-Varsseveld, Aalten-Lichtenvoorde, Aalten-Bocholt en Aalten-Halle-Zelhem-Hengelo-Zutphen en de Heelweg (Anholt-Bocholt) een laatmiddeleeuwse oorsprong.

De voortdurende uitbreiding van de landbouwgronden en het markesysteem (het gebruik van gronden werd schriftelijk vastgelegd) vanaf de Late Middeleeuwen zorgden ervoor dat er vrijwel geen gemene gronden overbleven. Het ontstaan van plaggendekken wordt in de Achterhoek in de 15^e en 16^e eeuw geplaatst. In totaal behandelen 26 waarnemingen vondsten uit deze Nieuwe tijd.

2.4.3 Cultuurhistorische waarden

Algemeen, landschap

In het plangebied komen de volgende agrarische cultuurlandschappen voor: het oude hoevenlandschap, de heide- en broekontginningen en de goorontginningen. Deze landschappen hebben cultuurhistorische waarden die reeds in paragraaf 2.2 zijn toegelicht.

Karakteristieke ensembles

Verspreid in het plangebied bevinden zich enkele bijzondere ensembles met hoge cultuurhistorische waarde. Het betreft kleine gebieden, waarin de cultuurhistorische karakteristiek in hoge mate wordt bepaald door de sterke samenhang tussen het landschap met de daarin aanwezige cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteiten, en een groep karakteristieke historische gebouwen, waaronder rijks- of gemeentelijke monumenten. Het gaat om voornamelijk agrarische ensembles met verspreid of juist geclusterd gelegen boerenerven, waarvan de bebouwing monumentale of anderszins hoge cultuurhistorische waarden bezit (in de inventarisatie opgenomen als bebouwing met een hoge dan wel positieve waarde). Daarnaast is er een duidelijke samenhang in de onderliggende ruimtelijke structuur: bebouwing in samenhang met een groep eenmansessen, rondom een grote es, als onderdeel van een karakteristieke lintstructuur of geclusterde kernbebouwing.

Het gaat om de volgende ensembles:

- Barlo: groot ensemble boerenerven met historische boerderijen op eenmans- en meermansessen bij Aladnaweg en Markerinkdijk.
- Ensemble boerderijen rond de aansluiting van de Buddinkdijk op de Bolwerkweg, op de grens van eslandschap en heideontginning.
- Klein cluster boerderijen rond de aansluiting van de Klumperdijk op de Kloosterdijk. Ligt binnen het gebied Het Klooster.
- Kern De Heurne, rond dorpskerk. Eenvoudig ensemble met kerk en dorpse woonhuizen (dit gebied behoort tot het plan Kern De Heurne 2010).
- Dinxperlosestraatweg, Aalten: bebouwingsensemble rond school op nr. 125, met school, schoolmeesterswoning, boerderij;
- Gelkinkweg, De Heurne: oude bochtige landweg met diverse waardevolle boerderijen en maalderij.
- Teubenweg, De Heurne: boerderijenensemble langs de Teubenweg, met diverse waardevolle historische boerderijen, waaronder een rijksmonument.
- Huisstededijk: ensemble historische boerderijen (hoge en positieve waarde) aan bochtige Huisstededijk, bij Keizersbeek.
- Hondorppweg: Bijzonder landschap met historische boerderijen 5 en 7 (rijks- en gemeentelijk monument).
- Eslandschap met kleine essen en reeks historische erven met waardevolle oude boerderijen, waaronder twee rijksmonumenten, bij Haartseweg en Spiekerdijk.
- Rijksgrens met Veerbeek en historische grenspalen omgeving IJzerlo.

Deze ensembles zijn in het bestemmingsplan beschermd doordat de gemeente de bevoegdheid heeft in deze gebieden nadere eisen te stellen aan de situering en de afmetingen van bouwwerken.

3 Toelichting op de regels

3.1 Inleiding

Het buitengebied heeft een landelijk karakter. Het fraaie landschap wordt alom gewaardeerd. Primair uitgangspunt is dan ook het behouden en waar mogelijk versterken van dit karakter. Daarnaast worden de bestaande rechten die (agrari-sche)bedrijven, burgerwoningen en overige voorzieningen bezitten, waar mogelijk gerespecteerd. Om het buitengebied vitaal en leefbaar te houden worden ontwikkelingsmogelijkheden geboden voor de functies die aan het buitengebied gerelateerd zijn (zoals de agrarische sector en de recreatief-toeristische sector).

In de volgende paragrafen worden de regels toegelicht. Als eerste wordt ingegaan op de regels van de verschillende bestemmingen. Vervolgens wordt ingegaan op de regeling van de diverse dubbelbestemmingen. Tot slot worden de algemene regels behandeld.

Uitleg gebruikte termen

In de volgende paragrafen worden de termen 'bij recht', na 'via afwijking met een omgevingsvergunning' en een 'wijzigingsbevoegdheid' gebruikt. Hieronder worden deze termen kort uitgelegd.

Bij recht

Indien er gesproken wordt over mogelijkheden 'bij recht' betekent dit dat er op grond van het bestemmingsplan geen aanvullende procedure aan deze mogelijkheden is gekoppeld. Deze mogelijkheden kunnen zondermeer worden toegepast.

Afwijking met een omgevingsvergunning

Indien er gesproken wordt over mogelijkheden 'via een afwijking met een omgevingsvergunning' betekent dit dat deze mogelijkheden niet zondermeer kunnen worden toegepast. Via een afwijking kan het college van burgemeester en wethouders toestemming verlenen om de betreffende mogelijkheden te benutten, zij zijn echter niet verplicht om medewerking te verlenen. Aan de afwijking kunnen voorwaarden zijn verbonden.

Wijzigingsbevoegdheid

Indien er gesproken wordt over een 'wijzigingsbevoegdheid', betekent dit dat deze mogelijkheden niet zondermeer kunnen worden toegepast. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om het plan ten behoeve van deze mogelijkheden te wijzigen, zij zijn echter niet verplicht om medewerking te verlenen. Bij toepassing van deze bevoegdheid moet er een wijzigingsplan worden opgesteld, waarbij voorwaarden aan de nieuwe mogelijkheden kunnen worden gekoppeld. Voor het wijzigingsplan moet de uniforme voorbereidingsprocedure volgens de Algemene wet bestuursrecht worden gevolgd.

3.2 Agrarische bestemmingen

3.2.1 Algemeen

De agrarische sector is nog steeds de belangrijkste drager van de economische en ruimtelijke structuur op het platteland. De agrarische bestemming neemt binnen het bestemmingsplan een centrale positie in. In de eerste plaats omdat agrarische gronden een zeer groot deel van het fysieke buitengebied beslaan. Het agrarisch landschap is daarnaast het bepalende decor voor andere functies en kwaliteiten. Niet voor niets wordt gesproken over een agrarisch cultuurlandschap. De landschapskenmerken bepalen de herkenbaarheid en identiteit van de gemeente Aalten.

3.2.2 Grondgebonden landbouw

Op de gronden met een agrarische bestemming zijn diverse agrarische functies toegestaan. In zijn algemeenheid zijn grondgebonden agrarische functies bij recht overal toegestaan. Op grond van de Omgevingsverordening van de provincie Gelderland is sprake van grondgebonden landbouw wanneer het bedrijf beschikt over cultuurgrond om de dieren op het bedrijf voor meer dan 50% in de ruwvoerbehoefte te kunnen voorzien. Met de provincie acht het gemeentebestuur het ongewenst dat melkveehouderijbedrijven ontstaan waarbij het aantal dieren niet is afgestemd op de aanwezige landbouwgrond in de omgeving, doordat een groot deel van het ruwvoer van buiten wordt aangeleverd.

Onder de toegestane grondgebonden bedrijven wordt in dit bestemmingsplan daarom het volgende verstaan: *“een agrarisch bedrijf dat gericht is op het ontwikkelen van activiteiten, waarbij de productie grotendeels afhankelijk is van het producerend vermogen van de grond (als productiemiddel) waar het bedrijf over kan beschikken”*.

In dit begrip wordt onder ‘grotendeels’ verstaan: voor meer dan de helft voorziet het bedrijf in zijn eigen ruwvoerbehoefte. Onder ‘grond waar het bedrijf over kan beschikken’ wordt grond verstaan die in eigendom is of die wordt gepacht. Indien gronden in eigendom dan wel pacht zijn, wordt er vanuit gegaan dat deze in de omgeving van het bedrijf zijn gelegen.

3.2.3 Geen toename stikstofdepositie

De Natura 2000-gebieden in de omgeving van dit plangebied hebben te lijden onder een overbelasting aan stikstof, mede als gevolg van ammoniakemissie uit de landbouw. Deze overbelasting mag niet toenemen ten opzichte van het referentieniveau op 7 december 2004. Dit is beschreven in de Passende Beoordeling en het planMER (zie separate bijlage bij de toelichting).

De effecten van het voornemen (maximale invulling van het bestemmingsplan) op (een deel van) de natuur zijn als zeer negatief beoordeeld door een toename van de ammoniakdepositie (als stikstofverbinding) in de aangewezen Natura 2000-gebieden. Vooral dit milieueffect is een probleem voor het ongeclausuleerd vaststellen van dit bestemmingsplan. Op basis van de resultaten van het onderzoek naar de milieueffecten van het voornemen zijn in de planMER twee alternatieven bepaald en verder uitgewerkt. Alleen in het tweede alternatief is er –door de maatregelen die in het alternatief zijn opgenomen– geen sprake van een “negatief effect” op de Natura 2000

gebieden. Dit alternatief is dus niet in strijd met de Natuurbeschermingswet 1998 en om die reden kan op basis daarvan een bestemmingsplan worden vastgesteld.

Als negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie is in de begripsbepalingen aangemerkt:

“een in vergelijking met de stikstofdepositie op de in de regels genoemde referentiedatum voor het betreffende Natura 2000-gebied, toename van de stikstofdepositie groter dan 0 mol stikstof per hectare per jaar op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied.”

Daarom is in dit bestemmingsplan in de gebruiksregels van de agrarische bestemmingen opgenomen dat de op 7 december 2004 bestaande ammoniakdepositie van een agrarisch bedrijf niet mag toenemen, tenzij blijkt dat hiervoor een vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden verleend. De bestaande ammoniakemissie is veelal de emissie van ammoniak (uitgedrukt in kg NH₃ per jaar) die vergund is, dan wel is toegestaan op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. In sommige gevallen is echter geen vergunning noodzakelijk. De afgelopen jaren is door Gedeputeerde Staten van Gelderland aan de meeste agrarische bedrijven een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend. Ook op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is het gebruik van gronden en bouwwerken beperkt tot dat gebruik waarbij geen sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door de stikstofdepositie. Deze regel wordt –naast de regeling in de Natuurbeschermingswet 1998– in het bestemmingsplan opgenomen om te voorkomen dat het bestemmingsplan strijdig is met deze wettelijke regeling.

Van deze regels kan met vergunning worden afgeweken door een grotere ammoniakemissie op bedrijfsniveau toe te staan. Daarbij geldt als voorwaarde dat de stikstofdepositie op een voor stikstof gevoelig habitat in de Natura 2000-gebieden per saldo niet mag toenemen. In de praktijk zal dit betekenen dat de toename aan emissie zal moeten worden gesaldeerd door een afname van emissie elders dan wel door het treffen van emissiebeperkende maatregelen dan wel een combinatie van beide opties.

Deze afname elders zal moeten zijn geborgd. Dit moet ook in een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 worden vastgelegd.

In het bestemmingsplan is de maximale maat voor (uitbreiding van) een agrarisch bouwvlak bepaald op 2,5 hectare. Dit is een maat die als algemene regel passend wordt geacht bij het karakteristieke landschap van Aalten en mede uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening. Uiteraard geldt ook dan de voorwaarde dat er geen sprake mag zijn van een “negatief effect” op een Natura 2000-gebied door de stikstofdepositie.

Een groter bouwvlak voor een agrarisch bedrijf is slechts te verkrijgen op basis van een partiële herziening van het bestemmingsplan, vast te stellen door de gemeenteraad. Op die manier kan in een voorkomend geval maatwerk worden geleverd.

3.2.4 Verschil bestemming 'Agrarisch' en 'Agrarisch met waarden'

In paragraaf 2.2 is beschreven dat er verschillende waarden in het oude cultuurlandschap aanwezig zijn die bescherming behoeven. Het grootste deel van het buitengebied bestaat uit een gebied met een agrarische bestemming. Daarom worden de landschapswaarden vooral via de regels in de agrarische bestemming beschermd.

Binnen zowel de bestemming 'Agrarisch' als de bestemming 'Agrarisch met waarden' zijn de volgende regels opgenomen:

- de agrarische gronden zijn mede bestemd voor behoud, herstel en ontwikkeling van kleinschalige landschapselementen, zoals bosjes, houtwallen en poelen;
- specifiek te beschermen waarden zijn afzonderlijk op de verbeelding aangeduid, zoals alle te behouden onverharde paden en houtsingels.

Gebieden waar relatief veel specifieke landschapswaarden aanwezig zijn, hebben een bestemming 'Agrarisch met waarden'. In de bestemming 'Agrarisch met waarden' zijn niet alleen de waarden zoals hiervoor genoemd beschermd, maar aanvullend regels opgenomen voor de bescherming van landschapkenmerken zoals:

- reliëf: kenmerkende hoogteverschillen, zoals de cultuurhistorisch waardevolle essen, speciaal in de gebieden die op de verbeelding zijn aangeduid als 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – hoogteverschillen';
- openheid: karakteristieke openheid speciaal in de gebieden die op de verbeelding zijn aangeduid als 'openheid';
- bos: het behoud van verschillende kleine bosjes in overhoekjes van agrarische percelen, die op de verbeelding zijn aangeduid als 'bos'.

In de regels is de bescherming van de hierboven genoemde landschapswaarden vertaald in een omgevingsvergunningstelsel. Dit betekent dat bepaalde handelingen, zoals het verwijderen van beplanting, het vergraven, afgraven en egaliseren van gronden, verharderen van onverharde paden, of het dempen van watergangen, die zouden kunnen leiden tot aantasting van de waarden eerst worden getoetst. De werkzaamheden kunnen worden toegestaan binnen bepaalde voorwaarden om de aanwezige waarden te behouden.

3.2.5 Agrarische bouwvlakken

De bouwvlakken van de agrarische bedrijven uit de vigerende bestemmingsplannen zijn, voor zover zij nog van toepassing zijn, in dit bestemmingsplan overgenomen, tenzij in het kader van het vooroverleg is gevraagd om aanpassing van het bouwvlak.

Binnen dit bouwvlak mag het agrarisch bedrijf bebouwing realiseren ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering, met inachtneming van de planregels.

In het bijzonder zijn de volgende bepalingen van belang:

- de oppervlakte teeltondersteunend glas is beperkt tot maximaal 200 m²;
- de uitoefening van intensieve veehouderij is bij recht toegestaan tot een maximum van 1 hectare dan wel de bestaande grotere oppervlakte, tenzij het bedrijf is gelegen in het zgn. extensiveringsgebied. In dat geval is uitbreiding slechts toegestaan in het kader van dierwelzijn.
- de ammoniakdepositie per bedrijf is (als regel) gerelateerd aan de vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 dan wel aan de bestaande situatie op 7 november 2004. Een en ander is uitgewerkt in de planMER.
- naast de bedrijfsbebouwing is het bouwvlak bedoeld voor de bedrijfswoning en bijbehorende bouwwerken.

Voor de diverse bouwwerken die binnen het bouwvlak zijn toegestaan, zijn in de regels maximaal toegestane maten opgenomen (goot- en bouwhoogte, oppervlakte, etc). Voor bestaande, legale bouwwerken met afwijkende maten gelden deze afwijkende maten als maximum. Er zijn bovendien –teneinde maatwerk te kunnen bieden– diverse afwijkingsmogelijkheden opgenomen om te komen tot grotere goothoogte, inhoud, woonruimte, etc.

Overschrijding van de bouwgrenzen

Via een afwijking met een omgevingsvergunning is het mogelijk om de grens van het agrarisch bouwvlak te overschrijden tot maximaal 0,25 ha. In de regels is opgenomen onder welke voorwaarden dit mogelijk is. Door het overschrijden van het bouwvlak ontstaat er een fictief groter bouwvlak.

Vergroting van het fictieve agrarisch bouwvlak ten behoeve van een intensieve veehouderij is uitsluitend toegestaan buiten het extensiveringsgebied. Hiervoor dient dan wel aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

- de uitbreiding is ruimtelijk aanvaardbaar en
- voorziet in een goede landschappelijke inpassing.

Maximaal 1,5 ha van het agrarische bouwvlak mag bij wijze van afwijking voor de uitoefening van intensieve veehouderij worden benut. Bovendien geldt voor alle bedrijven dat ondanks de uitbreiding, de stikstofdepositie van het bedrijf (op Natura 2000-gebieden) niet mag toenemen, een en ander zoals bepaald in de planregels.

Vergroten staloppervlak intensieve veehouderij in extensiveringsgebied

Om de oppervlakte van gebouwen voor intensieve veehouderij in het extensiveringsgebied te mogen vergroten, moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- de vergroting is noodzakelijk voor het dierenwelzijn of de veterinaire gezondheid;
- er is geen toename van het aantal dieren;
- er dient sprake te zijn van een goede streekeigen landschappelijke inpassing.

Wijziging vorm bouwvlak

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om, onder voorwaarden, met een wijzigingsplan de vorm van het bouwvlak te veranderen. Eén van de voorwaarden is dat het oppervlakte van het bouwvlak niet mag toenemen.

Vergroten bouwvlak

In de regels is ook een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om, onder voorwaarden, het bestaande bouwvlak van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten tot maximaal 2,5 ha. Eén van de voorwaarden is dat er een compacte perceelsvorm moet blijven bestaan waarbij de nieuwe vorm van het bouwvlak de oude vorm in grote lijnen volgt. Ook moet uit een ondernemingsplan blijken dat de vergroting noodzakelijk is voor de doelmatige uitoefening van het agrarisch bedrijf en dat de vergroting verband houdt met het realiseren van bouwwerken die op korte termijn worden gerealiseerd. Het nieuwe bouwvlak moet worden voorzien van een streekeigen landschappelijke inpassing.

Maximaal 1,5 ha van het agrarische bouwvlak mag voor de uitoefening van intensieve veehouderij worden benut. Overigens is deze vergroting van de intensieve veehouderij niet toegestaan op de locatie gelegen in het extensiveringsgebied.

Bovendien geldt voor alle bedrijven dat ondanks de uitbreiding, de ammoniakdepositie van de agrarische bedrijven (op Natura 2000-gebieden) per saldo niet mag toenemen.

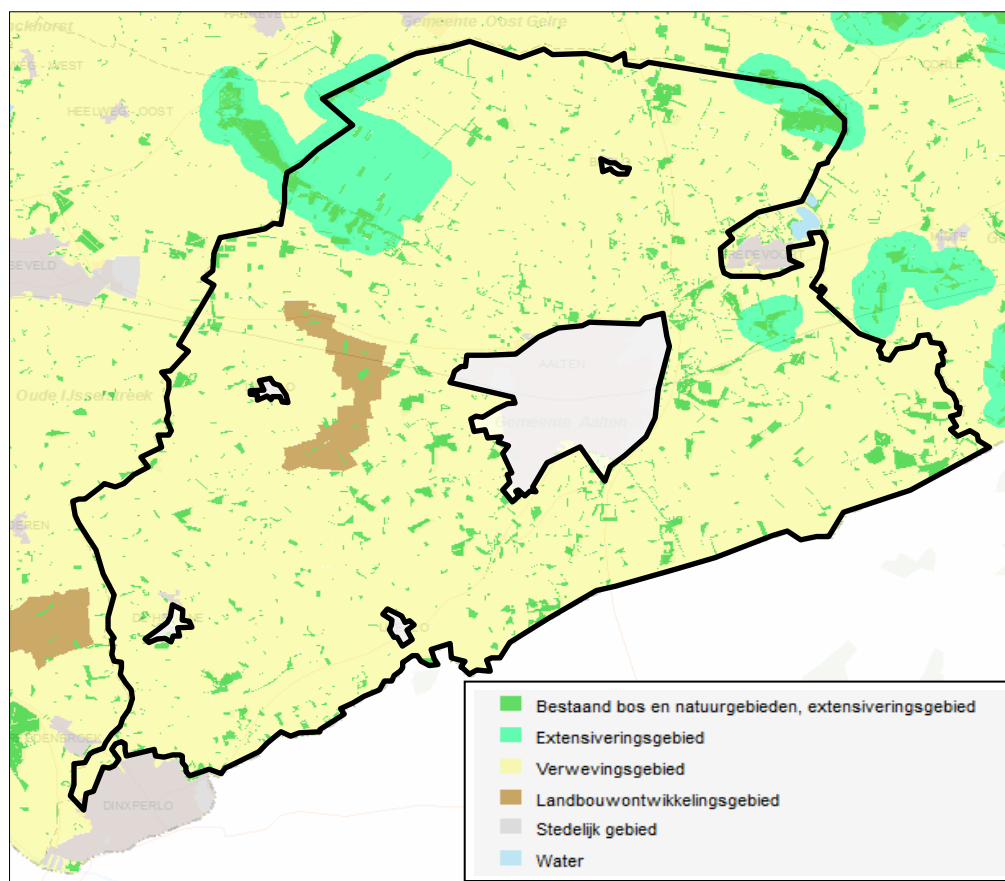
Afstandsnorm van 100 m.

Het gemeentebestuur staat –uit het oogpunt van goede ruimtelijke ordening, bescherming van het leefmilieu en/of veiligheid- een ruimtelijke scheiding voor tussen de burgerwoningen en het agrarisch bouwvlak, zij het dat bestaande agrarische bouwpercelen worden gerespecteerd. Bij het vergroten van het agrarisch bouwvlak/de agrarische bedrijfsvoering dan wel het met behulp van een omgevingsvergunning overschrijden van de grenzen van dat bouwvlak is in de planregels een norm opgenomen van 100 m. Deze norm wordt algemeen aanvaardbaar gevonden.

3.2.6 Intensieve veehouderijen

Het reconstructiebeleid is waar nodig vertaald in de regels. Er zijn in het provinciale beleid zones opgenomen waarbij de regels ten aanzien van nieuwvestiging, hervestiging en uitbreiding van intensieve veehouderij verschillen:

- extensiveringsgebieden:
geen nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling naar intensieve veehouderij en in principe geen uitbreiding van bebouwing voor intensieve veehouderij. Uitsluitend de bestaande staloppervlakte voor intensieve veehouderij is toegestaan. Er is slechts één intensieve veehouderij gevestigd in het extensiveringsgebied.

Zonering provinciaal reconstructiebeleid

verwevingsgebieden:

het beleid voor verwevingsgebieden is gericht op het bevorderen van een passende combinatie tussen landbouw, natuur, landschap, recreatie, werken en wonen met bijbehorende kwaliteiten. In verwevingsgebieden kan op ieder bestaand agrarisch bouwvlak een ruimte van 1 ha worden gebruikt voor intensieve veehouderij. Dit kan zowel bestaande als een nieuwe tak intensieve veehouderij betreffen.

Zoals in paragraaf 3.2.5 beschreven kan de oppervlakte intensieve veehouderij onder voorwaarden worden uitgebreid tot 1,5 ha.

Een vergroting van het bouwvlak ten behoeve van intensieve veehouderij is alleen toegestaan indien

- de uitbreiding is ruimtelijk aanvaardbaar is en
- voorziet in een goede landschappelijke inpassing;

Zoals in de gebruiksregels van de agrarische bestemmingen is opgenomen mag de ammoniakdepositie van het bedrijf (op Natura 2000-gebieden) hierbij niet toenemen. Nieuwvestiging, door het realiseren van een geheel nieuw bouwvlak is niet mogelijk.

– landbouwontwikkelingsgebieden:

Het beleid voor landbouwontwikkelingsgebied is in dit bestemmingsplan gelijk aan dat van verwevingsgebieden. Nieuwvestiging wordt niet toegestaan.

Één bouwlaag

Bij intensieve veehouderij mogen dieren ten hoogste op één bouwlaag worden gehouden. Er geldt een uitzondering voor de bestaande pluimveebedrijven, waar reeds in meer bouwlagen is gebouwd en voor het gebruik van voliëresystemen in de pluimveehouderij.

Varkensplateau's zijn uitsluitend toegestaan als deze worden toegepast ten behoeve van het dierenwelzijn, zonder dat het aantal dierplaatsen wordt vergroot. Een voorbeeld van de toepassing van een varkensplateau wordt hieronder weergegeven.

Voorbeeld van toepassing van een varkensplateau

3.2.7 Glastuinbouwbedrijven

Bestaande glastuinbouwbedrijven in het buitengebied zijn aangeduid met de aanduiding 'glastuinbouw'. In de regels is geregeld dat op deze bedrijven het gehele bouwvlak benut mag worden voor kassen. Het aantal bedrijven binnen dit plangebied is beperkt.

Bij andere agrarische bedrijven is binnen het bouwvlak maximaal 200 m² aan kassen toegestaan.

3.2.8 Boomkwekerijen

Het gebruik van agrarische gronden ten behoeve van het telen van boomkwekerijproducten wordt afhankelijk gesteld van de ter plaatse aanwezige landschapskwaliteiten. Voor gronden met de bestemming 'Agrarisch' gelden geen beperkingen ten aanzien van boomkwekerijgewassen.

Binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden' zijn boomkwekerijen overal toegestaan, mits de hoogte van de houtachtige gewassen niet meer bedraagt dan 50 cm (overal toegestaan zonder omgevingsvergunning). Boomkwekerijen met houtachtige gewassen hoger dan 50 cm zijn binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden' overal toegestaan, mits niet gelegen in gebieden aangeduid met de landschapswaarde 'openheid'. De bestaande boomkwekerijen met houtachtige gewassen hoger dan 50 cm, binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden' met de landschapswaarde 'openheid', zijn als zodanig aangeduid op de verbeelding.

Om boomkwekerijen in de laatste gebieden een mogelijkheid te geven uit te breiden, is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om 20 ha extra areaal aan gronden als boomkwekerij te gebruiken binnen de 'open' gebieden in de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Wanneer de maximum oppervlakte is bereikt kan er geen verdere uitbreiding binnen deze bestemming plaatsvinden.

In verband met de volksgezondheid zijn er regels opgenomen voor het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen ten behoeve van uitoefening van fruit- en boomteelt. Dit gebruik is niet toegestaan binnen een afstand van 50 m van bestemmingsvlakken ten behoeve van voor bestrijdingsmiddelen gevoelige functies. Onder voor bestrijdingsmiddelen gevoelige functies worden verstaan alle functies met gebouwen verstaan (dus woningen, niet-agrarische bedrijvigheid, recreatievoorzieningen e.d.) behalve functies bestaande uit de agrarische bedrijvigheid.

3.2.9 Teeltondersteunende voorzieningen

Binnen agrarische bouwvlakken mogen permanente teeltondersteunende voorzieningen worden gerealiseerd. De maximale hoogte bedraagt 4,5 m.

Ter plaatse van de aanduiding 'openheid' zijn geen nieuwe teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak toegestaan.

3.2.10 Bouwen buiten het bouwvlak

Teeltondersteunende voorzieningen

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van teeltondersteunende voorzieningen buiten de agrarische bouwvlakken is terughoudend in gebieden met de landschapswaarde 'openheid'. Ter plaatse van de aanduiding 'openheid' zijn geen nieuwe teeltondersteunende voorzieningen toegestaan. De maximale hoogte bedraagt binnen het bouwvlak 4,5 m. Overal geldt bovendien dat teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak alleen tijdelijk zijn toegestaan.

Mestopslagplaatsen, sleufsilos, etc.

Mestopslagplaatsen, sleufsilos, bezinkbassins, kuilvoerplaatsen etc. kunnen via een afwijking, onder voorwaarden, buiten het agrarisch bouwvlak worden gerealiseerd met een omgevingsvergunning. De maximale oppervlakte bedraagt 5.000 m². Een voorwaarde is dat de mestopslagplaatsen en sleufsilos grenzend aan het bouwvlak worden gebouwd. De maximale bouwhoogte is 2 m en de bouwwerken mogen geen onevenredige afbreuk doen aan het (leef)milieu.

Schuilgelegenheden voor vee

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van schuilgelegenheden voor vee is afgestemd op de uitdrukkelijke wens van belanghebbenden om hiervoor in het buitengebied mogelijkheden te bieden. Vaak zijn dat burgers die over een perceel grond beschikken in het buitengebied. Daarom kunnen schuilgelegenheden via een afwijking, onder voorwaarden, met een omgevingsvergunning mogelijk worden gemaakt. Deze voorwaarden hebben betrekking op de verschijningsvorm, de oppervlakte van zowel de schuilgelegenheid als het perceel (tenminste 5.000 m²), buitenopslag, het gebruik (niet voor de opslag van landbouwwerktuigen) en de landschappelijke inpassing.

De mogelijkheid voor de bouw van schuilgelegenheden wordt geboden voor hobbymatig agrarisch gebruik. De oppervlakte is begrensd op maximaal 25 m². De goothoogte is vastgelegd op maximaal 2,5 m en de bouwhoogte op 3,5 m. Verder zijn eisen aan de situering gesteld.

De bouw van schuilgelegenheden is op gronden met de aanduidingen 'Groene ontwikkelingszone' en 'Gelders Natuurnetwerk' uitgesloten.

3.2.11 *Bedrijfswoning*

De bestaande bedrijfswoningen zijn toegestaan. De maximale inhoudsmaat voor agrarische bedrijfswoningen bedraagt 750 m³. De maximale goothoogte van bedrijfswoningen bedraagt 3 m. Voor de bouwhoogte geldt een maximale bouwhoogte van 10 m. Met deze regels wordt aansluiting gezocht bij de karakteristieke verschijningsvorm van de woningen in het buitengebied: veelal een lage goot met een groot dakvlak.

De dakhelling bedraagt minimaal 20⁰ en maximaal 60⁰. Bestaande grotere hoogtes, goothoogtes en/of inhoud en de bestaande kleinere of grotere dakhelling zijn toegestaan.

Uitbreidingsmogelijkheden

Een afwijkende dakhelling, vergroting van de goothoogte of de inhoudsmaat van bedrijfswoningen is via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk voor aan- en uitbouwen. Deze laatstgenoemde uitbreiding mag maximaal 75 m³ bedragen.

Binnen de bestaande hoofdbouwmassa mag de inhoud van de woning worden vergroot, mits vaststaat dat de kenmerkende vorm van de hoofdbouwmassa gehandhaafd blijft en mits het aantal woningen niet toeneemt.

Herbouw van een bedrijfswoning op een andere dan de bestaande locatie mag alleen als geen belangen van functies en waarden in de omgeving worden geschaad en er wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

3.2.12 Tweede bedrijfswoning

In het bestemmingsplan is geen mogelijkheid opgenomen voor een tweede bedrijfswoning. Dit in verband met de grote risico's op afstoting van een tweede bedrijfswoning, waardoor feitelijk sprake is van een burgerbewoning bij een agrarisch bedrijf. Bovendien kan de noodzaak voor een tweede agrarische bedrijfswoning in verband met de bedrijfsvoering in veel gevallen niet worden aangetoond.

Indien zich een situatie voordoet waaruit blijkt dat een tweede agrarische bedrijfswoning voor de bedrijfsvoering noodzakelijk is, kan via een aparte planologische procedure medewerking worden overwogen aan de hand van de feiten in dat concrete geval. De voorkeur gaat uit, uiteraard voor zover dat mogelijk is, om in dat geval de woning onder te brengen in de hoofdbouwmassa van de bestaande bedrijfswoning.

3.2.13 Nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf

Agrarische bedrijven richten zich primair op agrarische activiteiten. De ruimte binnen de bedrijfsbebouwing maakt het vaak ook mogelijk om nevenactiviteiten te ontwikkelen. Deze kunnen als doel hebben neveninkomsten te genereren of betreffen hobbymatig gebruik. Ze spelen een belangrijke rol in de gemeentelijke invulling van plattelandsvernieuwing.

In het bestemmingsplan is onderscheid gemaakt in verschillende vormen van nevenactiviteiten. Altijd is de voorwaarde dat de nevenactiviteiten een ondergeschikt karakter hebben. De toegestane vormen van nevenactiviteiten zijn opgenomen in bijlage 1 bij de regels.

Het betreft nevenactiviteiten in de vorm van verblijfsrecreatie, dagrecreatie, zorg, opslag, aan agrarische bedrijven verwante bedrijven, ambachtelijke bedrijven en kleinschalige dienstverlenende bedrijven.

Nevenactiviteiten zijn bij recht toegestaan, waarbij de oppervlakte via een afwijking kan worden vergroot. In de navolgende tabel is weergegeven welke oppervlakte is toegestaan bij welke vorm van nevenactiviteit. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in het type gebied waarin het agrarisch bedrijf is gelegen.

	Gelders Natuur Netwerk	Groene Ontwikkelingszo- ne	Overig agrarisch gebied
Verblijfsrecreatie			
Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:			
bij rechte	350 m ²	350 m ²	350 m ²
afwijking	500 m ²	750 m ²	750 m ²
Dagrecreatie			
Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:			
bij rechte	350 m ²	350 m ²	350 m ²
afwijking	500 m ²	750 m ²	750 m ²
Zorg			
Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:			
bij rechte	350 m ²	350 m ²	350 m ²
afwijking	500 m ²	750 m ²	750 m ²
Opslag			
Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:			
bij rechte	X	350 m ²	350 m ²
afwijking	X	500 m ²	500 m ²
Overige nevenfuncties			
Toegestaan is het gebruik van de helft van de bestaande oppervlakte bedrijfs- of bijgebouwen tot een maximum van:			
bij rechte	X	350 m ²	350 m ²
afwijking	X	500 m ²	500 m ²

De toegestane nevenfuncties zijn allemaal benoemd in bijlage 1 bij de regels.

Voor het toestaan van het gebruik van bedrijf- of bijgebouwen voor nevenactiviteiten die via een afwijking mogelijk wordt gemaakt gelden onder meer de volgende voorwaarden:

- er dient een inrichtingsplan te worden opgesteld waaruit de ruimtelijke inpassing van de bedrijvigheid in de omgeving blijkt;
- de (gezamenlijke) omvang van de nevenactiviteiten dient in oppervlakte van in gebruik zijnde bebouwing en uitstraling ondergeschikt te blijven aan het agrarisch bedrijf;
- parkeren dient volledig op eigen terrein plaats te vinden;
- er mag geen sprake zijn van een onevenredige toename van de verkeersaantrekkende werking;
- de belangen van in de omgeving aanwezige functies en waarden mogen niet in onevenredige mate worden geschaad.

3.2.14 Kleinschalig kamperen

Bestaande kleinschalige kampeerterreinen zijn toegestaan en zijn als zodanig op de verbeelding weergegeven. Op die wijze is duidelijk op welke gronden het kleinschalig kamperen is toegestaan. Het oprichten van kleinschalige kampeerterreinen is bij agrarische bedrijven, op of aansluitend aan het bouwvlak, via een afwijking met een omgevingsvergunning mogelijk. Hiervoor moet de behoefte aan een kleinschalig kampeerterrein eerst worden aangetoond.

Er zijn 25 kampeermiddelen toegestaan gedurende het toeristische seizoen dat loopt van 15 maart tot en met 31 oktober. Tijdens de winterperiode van 1 november tot en met 15 maart mogen geen kampeermiddelen op het terrein aanwezig zijn. Tijdens een aantal weken is uitbreiding tot 40 kampeermiddelen mogelijk, omdat de behoefte daaraan in de praktijk is gebleken.

Voor de hoeveelheid bebouwing die voor het kleinschalig kamperen wordt ingezet wordt aangesloten bij de mogelijkheden voor verblijfsrecreatie in de vorm van nevenactiviteiten. In de praktijk houdt dit in dat ten behoeve van sanitaire voorzieningen e.d. 50% van de aanwezige bebouwing mag worden benut, tot een oppervlakte van 350 m² tot 750 m² afhankelijk van het gebiedstype.

Bij beëindiging van een agrarisch bedrijf met een kleinschalig kampeerterrein mag het gebruik van het kleinschalig kampeerterrein worden voortgezet.

3.2.15 Medegebruiksfuncties

Op een aantal agrarische terreinen is sprake van medegebruik ten behoeve van andere functies. Dit betreft volkstuinen en de terreinen waar incidenteel evenementen plaatsvinden. De volkstuinen zijn vanwege hun permanente karakter als medegebruik binnen de bestemming 'Agrarisch' aangeduid.

De terreinen waar de grotere evenementen kunnen plaatsvinden zijn aangeduid. In de regels is de duur van de evenementen opgenomen. Het gaat daarbij met name om het Paasvuur en de Country Fair. In de planregels zijn deze evenementen in algemene bewoordingen genoemd, zodat in de toekomst ook andersoortige evenementen mogelijk zijn, uiteraard slechts indien daaraan behoefte is.

3.2.16 Nieuwvestiging en verplaatsing van agrarische bedrijven

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven (dus de mogelijkheid voor het opnemen van nieuwe agrarische bouwvlakken) wordt niet toegestaan. Dit geldt voor het hele buitengebied.

Verplaatsing van bestaande agrarische bedrijven (naar een bestaande locatie en met een agrarisch bouwvlak), die vanwege de milieuhinder op de huidige locatie vastlopen, wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.

Met de verplaatsing van bestaande agrarische bedrijven wordt een tweeledig doel beoogd. Enerzijds het oplossen van milieuknelpunten, anderzijds het opnieuw benutten van vrijkomende dan wel reeds vrijgekomen (maar nog als zodanig bestemde) agrarische bedrijfslocaties. Het benutten van vrijkomende en vrijgekomen agrarische be-

drijfslocaties voor nieuwe agrarische activiteiten vormt voor de gemeente een meer gewenste ontwikkeling dan het benutten van dergelijke locaties voor burgerbewoning of niet aan het buitengebied gebonden functies.

Verplaatsing van een agrarisch bedrijf naar een ander agrarisch bouwvlak is bij recht toegestaan (binnen een agrarisch bouwvlak mag zich immers altijd een nieuw agrarisch bedrijf vestigen, mits ook aan de overige bepalingen van de planregels wordt voldaan).

3.2.17 Hergebruik van vrijkomende agrarische percelen

Hergebruik als agrarisch bedrijf

De gemeente heeft de voorkeur voor de hervestiging van een agrarische functie in agrarische bebouwing die vrijkomt. Feitelijk verandert er dan op een agrarisch perceel niets. Dit is dan ook zonder beperkingen toegestaan.

Hergebruik als burgerwoning

Indien een agrarisch bedrijf wordt beëindigd, kan de agrarische bestemming worden omgezet in de bestemming 'Wonen - 1' (algemene wijzigingsregel). Hiervoor is een wijzigingsplan noodzakelijk. De bedrijfswoning vervult geen functie meer voor het agrarisch bedrijf en wordt een burgerwoning.

Er gelden de volgende voorwaarden:

- uitsluitend de (voormalige) bedrijfswoning(en) alsmede de tot hetzelfde gebouw behorende bedrijfsruimte mag gebruikt worden voor bewoning;
- het aantal woningen dient beperkt te blijven tot het aantal woningen dat legaal aanwezig is op het moment van het nemen van het besluit tot wijziging;
- in de nabijheid gelegen functies en waarden mogen niet in onevenredige mate in hun ontwikkelingsmogelijkheden geschaad;
- de uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan moet zijn gewaarborgd.

Hergebruik als niet-agrarisch bedrijf

Via een wijzigingsbevoegdheid is, onder voorwaarden, de mogelijkheid opgenomen voor de vestiging van niet-agrarische bedrijvigheid in vrijkomende agrarische bebouwing. Dezelfde regeling geldt voor de voormalig agrarische bedrijven, bestemd als 'Wonen - 1'. De toegestane bedrijfstypen zijn opgenomen in bijlage 1 bij de regels.

In dit bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen de groepen verblijfsrecreatie, dagrecreatie, zorg, opslag en overige functies zoals aan agrarische bedrijven verwante bedrijven, ambachtelijke bedrijven en kleinschalige dienstverlenende bedrijven. In de navolgende tabel is weergegeven welk oppervlakte is toegestaan bij welke vorm van nevenactiviteit. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in welk type gebied het agrarisch bedrijf is gelegen.

	Gelders Natuurnetwerk	Groene ontwikkelingszone	Overig gebied
Verblijfsrecreatie			
wijziging	750 m ²	750 m ²	900 m ²
Dagrecreatie			
wijziging	750 m ²	750 m ²	900 m ²
Zorg			
wijziging	750 m ²	750 m ²	900 m ²
Opslag			
wijziging	x	750 m ²	750 m ²
Overige hoofdactiviteiten			
wijziging	x	750 m ²	750 m ²

Als deze bedrijven door middel van een wijziging zijn bestemd, krijgen zij geen groei-mogelijkheden. Bedrijven die verwachten op termijn te groeien en een toename van bebouwing denken nodig te hebben, dienen zich op bedrijventerreinen te vestigen.

Voor het gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing gelden onder meer de volgende voorwaarden:

- uitsluitend (een gedeelte van) de bestaande bebouwing mag voor de niet-agrarische activiteit worden gebruikt, nieuwbouw is niet toegestaan;
- minimaal 50% van het oppervlak aan bestaande bedrijfs- of bijgebouwen en alle kassen dienen te worden gesloopt, tenzij de oppervlakte voor de bedrijfsdoeleinden niet groter is dan 350 m²;
- de genoemde sloopverplichting geldt niet voor gebouwen met karakteristieke, cultuurhistorische of monumentale waarden;
- er mag geen sprake zijn van een onevenredige toename van de verkeersaantrekkende werking;
- parkeren dient volledig op eigen terrein plaats te vinden;
- opslag en stalling is uitsluitend inpandig toegestaan;
- er dient een inrichtingsplan te worden opgesteld waarmee de ruimtelijke inpassbaarheid van de bedrijvigheid in de omgeving wordt aangetoond.

3.2.18 Paardenbakken

De bestaande paardenbakken zijn toegestaan. Via een afwijking met een omgevingsvergunning kunnen paardenbakken tot een oppervlakte van 1.200 m² worden toegestaan. Dit is toegestaan op of aansluitend aan het bouwvlak van agrarische bedrijven. Lichtmasten bij paardenbakken worden alleen toegestaan als kan worden aangetoond dat deze ten behoeve van de bedrijfsvoering (zoals een paardenhouderij) noodzakelijk zijn. De maximale hoogte van de lichtmasten mag dan 8 m bedragen.

Bij paardenbakken is een goede landschappelijke inpassing van belang. In ieder geval dient een paardenbak op minimaal 30 meter uit de as van een nabijgelegen weg, en op minimaal 30 meter afstand vanaf woningen van derden te liggen. Erf- en terreinafscheidingen zijn toegestaan tot een maximale hoogte van 1,75 m.

3.2.19 Kleinschalige windturbines

Ten behoeve van het opwekken van duurzame energie is een regeling voor de bouw van kleine windmolens opgenomen. De bouwhoogte mag niet hoger zijn dan 3 m, gerekend vanaf de bestaande bouwhoogte van het hoofdgebouw.

3.2.20 Plattelandswoning

Per 1 januari 2013 is het mogelijk zogenaamde plattelandswoningen toe te staan, die feitelijk bestaan uit een agrarische bedrijfswoning die wordt bewoond door personen die niet verbonden zijn aan het bijbehorend agrarisch bedrijf. Wordt deze bewoning planologisch toegestaan, dan volgt uit de wet dat de beschermingseisen die voor burgerwoningen gelden niet gelden voor de plattelandswoning voor zover het gaat om milieuhinder veroorzaakt door het bedrijf waar de plattelandswoning deel van uitmaakte.

In dit bestemmingsplan is deze mogelijkheid verwerkt door in de regels bij de agrarische bestemmingen een afwijkingsbevoegdheid op te nemen om het gebruik van een bedrijfswoning als zgn. plattelandswoning ten behoeve van burgerbewoning toe te staan, mits er minimaal één bedrijfswoning binnen het betrokken bouwvlak wordt gebruikt als bedrijfswoning.

3.2.21 Mestverwerking en -bewerking op agrarische bedrijven

De veehouderij levert meer mest op dan de landbouw kan gebruiken. Te veel mestgebruik is schadelijk voor milieu (water en lucht) en de natuur (biodiversiteit). Daarom is de Rijksoverheid bezig beleid op te stellen om de omvang van de mestproductie te beheersen.

Om deze reden is in het bestemmingsplan een mogelijkheid opgenomen om mestbewerking en -verwerking toe te staan. Omdat sommige processen van het bewerken en verwerken van mest eveneens op verschillende manieren het milieu kunnen belasten is de mogelijkheid tot mest be- en verwerking met een afwijkingsbevoegdheid geregeld.

Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

- het betreft bewerking en verwerking van maximaal 36.000 ton per jaar;
- de mest is voornamelijk afkomstig van het eigen bedrijf;
- mest die niet afkomstig is van het eigen bedrijf is afkomstig van bedrijven gelegen op een afstand van maximaal 10 kilometer van de mestverwerkingsinstallatie;
- bouwhoogte maximaal 15 m;
- geen onevenredige afbreuk aan het leefmilieu, natuur en landschap;
- geen onevenredige aantasting van omliggende functies en waarden;
- geen onevenredige toename van het aantal verkeerbewegingen;
- er dient te worden voorzien in landschappelijke inpassing door middel van streek-eigen erfbeplanting.

Tevens zijn de bestaande co-vergistingsinstallaties toegestaan.

3.3 Bedrijf

3.3.1 Toegestane bedrijfsactiviteiten

De bedrijvigheid in het buitengebied Aalten is, waar mogelijk, flexibel bestemd. Dit houdt in dat niet alleen de huidige bedrijfsactiviteit, maar dat alle bedrijfsactiviteiten in de milieucategorieën 1 & 2 van de bijlage Staat van Bedrijfsactiviteiten bij de regels zijn toegestaan. Locaties waar zwaardere bedrijfstypen mogelijk zijn, zijn specifiek op de lijst van bedrijven opgenomen.

Bestaande bedrijfsactiviteiten die niet binnen deze regeling passen (die bijvoorbeeld niet binnen de Staat van bedrijfsactiviteiten vallen), zijn apart aangeduid. Op deze locaties is bij recht de bestaande bedrijfsactiviteit toegestaan, evenals bedrijfsactiviteiten in de milieucategorieën 1 & 2, voor zover deze zijn opgenomen in de Staat van bedrijfsactiviteiten.

Aan deze bedrijven zijn specifieke regels verbonden voor bijvoorbeeld het toegestane oppervlak aan bebouwing.

De maneges zijn in dit bestemmingsplan bestemd als Sport – manege (zie paragraaf 3.8).

3.3.2 Bedrijfswoningen

Uitsluitend de bestaande bedrijfswoningen zijn in het plangebied toegestaan. Herbouw is alleen toegestaan op de bestaande locatie. (Voor de goede orde: het uitbreiden van het bestaande hoofdgebouw of aan de woning aangebouwde bijbehorende bouwwerken binnen de mogelijkheden van de planregels wordt ook gezien als het bouwen op de bestaande locatie).

Via een omgevingsvergunning kan een afwijking voor de herbouw op een andere locatie worden verleend.

3.3.3 Omvang niet-agrarische bedrijven

Wat betreft de omvang van de bedrijven zijn de vigerende rechten overgenomen.

Als algemene lijn is opgenomen, overeenkomstig de beleidslijn “Functies zoeken plaatsen zoeken functies” dat een uitbreiding van 20% van de bestaande bebouwing wordt toegestaan, met een maximum van 375 m². Deze norm is ontleend aan de Provinciale Verordening Gelderland.

Voor gebiedsgebonden bedrijven is bij wijze van afwijking daarboven nog een uitbreiding van 10% van de bestaande bebouwing mogelijk.

Een aantal bedrijven is in het kader van functiewijziging ontstaan, waaronder de opslag (o.a. ten behoeve van opslag en/of stalling van caravans. Hieraan is geen uitbreidingsmogelijkheid toegekend, omdat uitbreiding daarvan in de planperiode redelijkerwijs niet te verwachten is..

Buitenopslag wordt binnen het toegekende bestemmingsvlak toegestaan, mits dit noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond.

3.3.4 Horeca

Bedrijfslocaties waar horeca aanwezig is, zijn specifiek als 'Horeca' bestemd, een en ander overeenkomstig de bestaande situatie.

De bebouwingsmogelijkheden zijn ontleend aan de bestaande situatie, waarbij per bedrijf een uitbreidingsmogelijkheid van 20% is gegeven, met een maximum van 375 m².

3.4 Bos

De bossen binnen het plangebied zijn bestemd als 'Bos'. De gronden met de bestemming Bos zijn bedoeld voor multifunctionele bosbouw en voor het behoud, herstel en de ontwikkeling van het bos en de natuur- en landschapswaarden. Extensieve dagrecreatie is op deze gronden toegestaan.

De bestaande overige functies binnen de bestemming 'Bos' zijn als zodanig bestemd. Het gaat daarbij om de volgende functies:

- grafheuvel;
- survivaltrainingsbaan;
- hertenwei en toeristisch overstappunt;
- verblijfsrecreatie;
- hondendressuurterrein;
- jachthut.

Alleen ter plaatse van de aanduidingen voor het hondendressuurterrein, de jachthut en verblijfsrecreatie zijn gebouwen toegestaan. Voor deze functies gelden specifieke regels ten aanzien van de maatvoering van de gebouwen.

Bossen spelen een belangrijke rol bij het voortbestaan van wilde planten en dieren. Het is daarom van belang deze gebieden te beschermen tegen negatieve effecten. Om die reden is in de regels opgenomen dat het gebruik van gronden en bouwwerken bij het hondendressuurterrein tot 10 uur per week beperkt moet blijven en dat de jachthut alleen voor faunabeheer gebruikt mag worden. Daarnaast is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen. Werkzaamheden met mogelijk negatieve effecten, zoals vellen en rooien van gewassen, vergraven van gronden, het aanbrengen van verhardingen en het aanleggen, vergraven, verruimen en dempen van waterlopen, moeten eerst door de gemeente worden getoetst voordat zij worden toegestaan. Selectieve kap in het kader van multifunctionele bosbouw wordt gezien als normaal onderhoud en beheer waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist.

3.5 Maatschappelijke bestemmingen

3.5.1 Algemeen

De diverse maatschappelijke voorzieningen binnen het plangebied zijn bestemd als 'Maatschappelijk'. Het gaat daarbij om de volgende voorzieningen:

- voorzieningen met sociaal-culturele en educatieve doeleinden;
- (ondergeschikte) horeca;
- parkeerterrein;
- sportveld.

Ook evenementen zijn op deze gronden toegestaan. Het gaat daarbij met name om de reguliere activiteiten, die aldaar het jaar rond plaatsvinden. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan de jaarlijkse volks-, oogst- of Oranjefeesten of daarmee gelijk te stellen festiviteiten.

De gebruiksmogelijkheden voor de drie buurtschapshuizen te Dale, in de Aaltense Heurne en op De Haart worden verruimd, in die zin dat aldaar ook reguliere horeca wordt toegestaan tot en met categorie 1 en 2. Dit komt de exploitatie van deze noodzakelijke geachte voorziening, in het kader van de leefbaarheid van een buurtschap, ten goede. Dat gebruik vindt min of meer al plaats en wordt dus ook maatschappelijk gedragen.

Per afzonderlijk terrein gelden specifieke regels ten aanzien van de maatvoering van bebouwing. Binnen de bestemming Maatschappelijk zijn geen bedrijfswoningen toegestaan.

Het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel of een horecabedrijf in de categorieën 3 en/of 4 is nadrukkelijk niet toegestaan.

3.5.2 Begraafplaatsen

Binnen het plangebied komen drie begraafplaatsen voor, deze zijn bestemd als 'Maatschappelijk - Begraafplaats'.

De meest actuele bestemmingsregeling van deze terreinen is in dit plan overgenomen.

3.5.3 Gastinrichtingen

Ter plaatse van de bestemming Maatschappelijk - Gastinrichting is een asielzoekerscentrum toegestaan. Daarnaast zijn de daaraan verbonden, maar ondergeschikte functies, zoals kantineruimten, conferentieruimten, opvangruimten, recreatie- en verblijfruimten, onderwijsruimten, administratieve ruimten, een sporthal en een zwembad toegestaan. Bij deze bestemming zijn bedrijfsgebouwen toegestaan op de aangewezen bouwvlakken en is ten hoogste één bedrijfswoning toegestaan.

3.6 Natuur

Gronden met een belangrijke natuurwaarde zijn bestemd als 'Natuur'. Behoud, herstel en ontwikkeling van natuur en landschapswaarden zijn hier primair aan de orde. Natuur speelt een belangrijke rol bij het voortbestaan van wilde planten en dieren. Het is daarom van belang deze gebieden te beschermen tegen negatieve effecten. Om die reden is in de regels een omgevingsvergunningenstelsel opgenomen. Werkzaamheden met mogelijk negatieve effecten, zoals vellen en rooien van gewassen, het aanbrengen van verharding, storten en opslaan van meststoffen moeten eerst door de gemeente worden getoetst voordat zij worden toegestaan. Extensieve dagrecreatie is toegestaan, maar ter plaatse van de aanduiding 'pad uitgesloten' mogen hiervoor geen paden worden aangelegd.

Het Aaltense Goor is een bijzonder natuurgebied binnen de gemeente. De veenontginningen in het Goor zijn afwijkend van de overige jonge ontginningen in Aalten. Er is vrijwel geen bebouwing, met uitzondering van enkele boerderijen langs de randen van het gebied. De perceelsindeling is strak en regelmatig. Dit verkavelingspatroon is om verschillende redenen behoudenswaardig, zowel landschappelijk, cultuurhistorisch als ecologisch. Het Aaltense Goor heeft binnen deze bestemming de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - Aaltense Goor' gekregen. De gronden ter plaatse van deze aanduiding zijn bedoeld voor de bescherming van de landschapswaarden in de vorm van karakteristieke verkavelingspatronen.

Voor dit terrein wordt een aanvullende bescherming opgenomen om te voorkomen dat bestaande sloten worden gedempt of nieuwe sloten worden gegraven die hierop van invloed kunnen zijn. Deels kent het gebied een verdicht karakter, met name door de perceelsbeplanting bestaand uit elzen, wilgen en populieren.

Ter plaatse van de aanduiding 'eendenkooi' dienen de daar aanwezige eendenkooi en kooirelicten behouden te blijven.

3.7 Recreatiebestemmingen

3.7.1 Algemeen

De gemeente Aalten heeft een aantrekkelijk buitengebied, wat tot uiting komt in het aantal toeristen en recreanten in de omgeving. Er zijn dan ook verschillende dag- en verblijfsrecreatieterreinen aanwezig. Bij recreatieve voorzieningen vormt het recreatieve gebruik van de grond en opstallen de hoofdfunctie.

3.7.2 Dagrecreatie

De dagrecreatieve voorzieningen binnen het plangebied hebben de bestemming 'Recreatie - Dagrecreatie' gekregen. Het gaat daarbij om de functies:

- speel- en sportweiden;
- picknickplaatsen;
- visvijvers.

Er zijn ook ondergeschikte dagrecreatieve voorzieningen binnen het plangebied. In dat geval zijn ze binnen een andere bestemming opgenomen met een aanduiding. Daarnaast komen er in andere bestemmingen bestaande wegen en paden, ten behoeve van recreatieve doeleinden voor. In de betreffende bestemming is in de bestemmingsomschrijving opgenomen dat de gronden mede bedoeld zijn voor extensieve dagrecreatie, waarbij bijbehorende wegen en paden zijn toegestaan.

3.7.3 Verblifsrecreatie

Verblifsrecreatieve voorzieningen zijn binnen dit bestemmingsplan opgedeeld in de bestemmingen 'Recreatie – Verblifsrecreatieterrein' en 'Recreatie – Recreatiewoningen'. De bestaande grootschalige verblifsrecreatieve voorzieningen zoals campings hebben de eerstgenoemde bestemming gekregen. De bestaande zelfstandige recreatiewoningen hebben de bestemming 'Recreatie – Recreatiewoningen' gekregen.

Het gebruik van recreatiewoningen en/of andere verblifsrecreatieve voorzieningen voor permanente bewoning is nadrukkelijk niet toegestaan.

Verblifsrecreatieve voorzieningen zoals recreatiewoningen of kleinschalig kamperen zijn ook mogelijk als nevenactiviteit binnen de bestemming 'Agrarisch', 'Agrarisch met waarden' en 'Wonen – 1'.

Recreatie – Recreatiewoningen

Zelfstandige recreatiewoningen mogen een maximale inhoud van 300 m³ hebben en een oppervlakte van maximaal 75 m². De omvang van het bijbehorende bouwwerk mag ten hoogste 50 m³ per recreatiewoning bedragen.

Het gaat in dit geval om bestaande recreatiewoonverblijven, die verspreid over het plangebied voorkomen.

Per recreatiewoning is een zwembad mogelijk van ten hoogste 70 m². Dit is een uitbreiding ten opzichte van de huidige regeling, maar is meer in overeenstemming met de wens om een redelijke voorziening op dit gebied.

Daarentegen is de mogelijkheid van de oprichting van tennisbanen niet meer toegestaan en beperkt tot de bestaande banen. Bij veel recreatiewoningen is namelijk onvoldoende ruimte voor een volledige tennisbaan. Bovendien kan hiervan nog wel eens geluidshinder en/of lichthinder worden ondervonden.

Recreatie – Verblifsrecreatieterreinen

De bestaande bouwmogelijkheden, alsmede de bestaande wijze van exploitatie, op deze terreinen worden voortgezet. Het aantal vaste kampeermiddelen (stacaravans, chalets) én recreatiewoningen is per terrein vastgelegd. Voor campings (niet zijnde mini-campings) zijn de toeristische plaatsen niet vastgelegd. Voor campings is opgenomen dat maximaal vijf trekkers- of hooiberghutten met een maximale oppervlakte van 30 m² is toegestaan.

Recreatie zal meer en meer een belangrijke economische drager worden in het buitengebied. De huidige verblijfsrecreatieve terreinen moeten voortdurend sturen op kwaliteit. Hiervoor is een reële uitbreidingsmogelijkheid van belang. Het betreft niet de uitbreiding van de terreinen zelf, maar van met name de centrale voorzieningen zoals horeca, ontvangst, kantoor en slechtweeraccommodatie.

Voor de gebouwde algemene voorzieningen van de terreinen is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen die het mogelijk maakt om met een omgevingsvergunning de bestaande bebouwing met 30% uit te breiden. Deze bebouwing mag ook worden benut ten behoeve van recreatief nachtverblijf.

Om de kwaliteit van de recreatieterreinen te verbeteren, is het mogelijk om via een afwijking met een omgevingsvergunning stacaravans te vervangen door recreatiewoningen. Daarbij geldt als voorwaarde dat de vervanging deel uitmaakt van een integraal verbeterplan, waarbij een goede streekeigen landschappelijke inpassing is opgenomen. Het aantal recreatiewoningen mag nooit groter zijn dan het aantal stacaravans dat wordt vervangen.

3.8 Sportbestemmingen

Algemeen

De sportvoorzieningen binnen het plangebied hebben de bestemming 'Sport' gekregen. Het gaat daarbij om de volgende voorzieningen:

- ijsbaan;
- buitensporten;
- kleiduivenschietbaan;
- veldsporten;
- veld- en hippische sport;
- zwembad;
- evenemententerrein.

Per afzonderlijk terrein gelden specifieke regels ten aanzien van de maatvoering van bebouwing.

Maneges

Binnen het plangebied bevinden zich drie maneges. Een manege kent een bedrijfsmatige opzet, maar heeft tevens het karakter van een recreatief en agrarisch centrum. Vanwege dit afwijkende karakter, dat zich ook ruimtelijk vertaalt in de aanwezigheid van stallen, rijbak, parkeervoorzieningen en dergelijke, hebben de maneges een aparte bestemming gekregen: 'Sport – Manege'.

Ook voor de maneges gelden per afzonderlijke locatie specifieke regels ten aanzien van het toegestane aantal bedrijfswoningen en de maatvoering van de bebouwing.

3.9 Verkeersbestemmingen

Spoorwegen, wegen, op- en afritten, parkeerstroken etc. zijn bestemd als 'Verkeer'. Wandel- en fietspaden, groenvoorzieningen, bermen en watergangen komen in diverse bestemmingen voor en zijn ook binnen de verkeersbestemming toegestaan.

Daar waar aangeduid is een camperplaats toegestaan. Hier mogen maximaal 4 campers tegelijkertijd aanwezig zijn. Een camper mag maximaal 72 uur op de camperplaats aanwezig zijn.

3.10 Water

3.10.1 Algemeen

De A-watergangen binnen het plangebied zijn bestemd als 'Water'. Kleinere watergangen zijn binnen de andere bestemmingen geregeld.

3.10.2 Waterretentie

De waterstand in de waterlopen wordt beheerst met behulp van stuwen en overlaten en een aantal gemalen. Doordat de dikte van het watervoerende pakket in het plangebied relatief gering is, is het bergend vermogen klein. Samen met de grote terreinhelling maakt dit dat de neerslag snel tot afvoer komt en zeer hoge afvoerintensiteiten kunnen optreden. Hierdoor kunnen gebieden onderlopen. Om piekafvoer van de rivier Slinge op te vangen is de Slingeplas zodanig ingericht dat het als een retentiebekken fungeert. De Slingeplas zelf valt buiten het plangebied.

Als overloop van dit retentiegebied is ten noorden van de Slingeplas een (agrarisch) gebied gereserveerd voor waterberging. Dit gebied is gelegen binnen het plangebied en heeft in dit plan een dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterretentie'. Er is geen sprake van calamiteuze overstromingen, maar van een locatie waar overtollig water zich kan verzamelen totdat het afgevoerd kan worden. Het grondgebruik kent daarmee zekere beperkingen, met name wat betreft de agrarische bedrijfsvoering. Binnen deze bestemming zijn geen gebouwen toegestaan.

3.10.3 Waterkeringen

Ter bescherming van de waterkeringen van bijvoorbeeld de Slinge en een waterkering van het eerdergenoemde waterbergingsgebied zijn deze waterkeringen bestemd met een dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'. De gronden binnen deze bestemming zijn mede bestemd voor de instandhouding, het onderhoud en de verbetering van de waterkeringen.

3.10.4 Natuurwaarden

Het Aaltense Goor is een gebied met waardevolle, watergebonden natuurwaarden. Verdroging wordt gezien als één van de factoren die de ontwikkeling van waardevolle natuur belemmert. Rondom het Aaltense Goor is daarom een gebiedsaanduiding 'milieuzone - hydrologische bufferzone' opgenomen. Binnen deze zone zijn ingrepen die

kunnen leiden tot veranderingen in de grondwaterstand of waterhuishouding aan een omgevingsvergunning gekoppeld.

Voor de gronden binnen de gemeente Aalten die in de nabijheid van het in Duitsland gelegen natuurgebied Reyerdingvenn liggen, is deze gebiedsaanduiding eveneens opgenomen.

3.10.5 Waterwinning en grondwaterbescherming

In het plangebied komen twee waterwingebieden voor ('t Loohuis bij Aalten en De Heurne bij Dinxperlo). Deze gebieden hebben de gebiedsaanduiding 'milieuzone – waterwingebied' gekregen. Rondom dit waterwingebied is een grondwaterbeschermingsgebied opgenomen (aanduiding 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied'). Dit is een zone ten behoeve van de bescherming van de drinkwaterkwaliteit in het waterwingebied. Binnen beide beschermingszones zijn beperkingen van kracht die tot uiting komen in het omgevingsvergunningstelsel.

Een deel van het grondwaterbeschermingsgebied van het waterwingebied Corle (gemeente Winterswijk) valt eveneens binnen het plangebied.

Binnen de drie gebieden geldt dat voor de volgende werkzaamheden een omgevingsvergunning nodig is:

- het aanleggen van verharde en onverharde wegen;
- het gebruiken, storten en opslaan van meststoffen, bestrijdingsmiddelen, verontreinigde grond en schadelijke stoffen;
- het vergraven, afgraven en egaliseren van gronden;
- het uitvoeren van diepe grondbewerkingen;
- het verrichten van bodemonderzoek;
- het uitvoeren van werken in het kader van ontwatering, bronnering of grondwaterwinning;
- het aanbrengen van ondergrondse leidingen, constructies en apparatuur.

In het omgevingsvergunningstelsel is geregeld dat voor ingrepen die van invloed zijn op de kwaliteit van het grondwater voor de drinkwatervoorziening geen omgevingsvergunning wordt verleend.

Voor de gronden binnen de aanduiding 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied' geldt daarnaast dat bouwen uitsluitend is toegestaan ten dienste van het grondwaterbeschermingsgebied. Hiervan kan worden afgeweken met een omgevingsvergunning.

3.11 Woonbestemmingen

3.11.1 Algemeen

Aan alle burgerwoningen uit het vigerende plan is een woonbestemming toegekend. Reguliere woningen en voormalige agrarische bedrijven zijn bestemd als 'Wonen -1'. Dit is het overgrote deel van de woningvoorraad.

De reguliere woningen zijn veelal vrijstaande huizen (al dan niet gesplitst in twee wooneenheden) in het buitengebied. De voormalige agrarische bedrijven zijn over het algemeen de grotere woningen met een daarachter gelegen bedrijfsgebouwe, veelal voor de huisvesting van vee. Naast hun grootte hebben voormalig agrarische bedrijven vaak een specifieke cultuurhistorische waarde; ze vertellen iets over de ontstaansgeschiedenis van het gebied. Alle karakteristieke panden die niet zijn aangemerkt als rijks- of gemeentelijk monument, zijn op de verbeelding aangeduid.

Aan een kleine groep woningen is de bestemming 'Wonen – 2' toegekend. Dit zijn woningen die in het verleden zijn ontstaan, meestal vanuit een andere bestemming, met name een voormalige recreatiewoning, en die permanent werd bewoond. Het gemeentebestuur is van mening dat een positieve bestemming met wat beperkte bouwingsmogelijkheden een adequate bestemming voor deze objecten is in het kader van een goede ruimtelijke ordening .

Een specifieke groep woningen is bestemd als 'Wonen-3'. Dit zijn meestal rij- of twee-onder-één-kapwoningen, veelal in de directe omgeving van de bebouwde kom of als groep in het landelijk gebied. Voor deze woningen is de bestemming "Wonen-1" of "Wonen-2" niet adequaat, omdat dit buitenproportionele uitbreidingsmogelijkheden zou geven, waardoor een zeer onevenwichtig stedenbouwkundig beeld zou kunnen ontstaan. Ten aanzien van de inhoudsmaat van deze woningen is bepaald dat deze met ten hoogste 25% mag worden uitgebreid. Op deze wijze is toch nog enige uitbreiding mogelijk.

Voor enkele specifieke locaties is een maatwerkbestemming opgenomen. Deze is ontleend aan de geldende bestemmingsplanregeling.

3.11.2 Bouwregels

Voor de woningen zijn de bestaande vigerende bouwvlakken overgenomen. De maximale inhoud van een woning bedraagt 750 m³ binnen de bestemming 'Wonen – 1' en 600 m³ binnen de bestemming 'Wonen – 2'.

Binnen de bestemming 'Wonen-3' mag de inhoud van hoofdgebouw met ten hoogste 25% worden vergroot.

De inhoud van een woning kan binnen de bestemming 'Wonen – 1' via een afwijking met een omgevingsvergunning worden vergroot tot maximaal 1.250 m³. De vergroting is daarbij afhankelijk van de sloop van voormalige (agrarische) bedrijfsgebouwen in het buitengebied, waarbij één gesloopte m² de mogelijkheid biedt om de inhoud te vergroten met één m³. Ook voor deze regeling geldt dat moet worden voorzien in landschappelijke inpassing door middel van streekeigen erfbeplanting.

De goothoogte van woningen mag maximaal 3 m bedragen en de bouwhoogte mag niet hoger zijn dan 10 m bij woningen binnen de bestemmingen 'Wonen – 1' en 'Wonen – 2'.

De oppervlakte aan overige bijbehorende bouwwerken en overkappingen binnen een bestemmingsvlak bedraagt maximaal 150 m² per woning binnen de bestemming 'Wonen – 1' en maximaal 75 m² binnen de bestemming 'Wonen – 2'. Daarnaast zijn aangebouwde bijbehorende bouwwerken mogelijk.

Onder voorwaarden is een grotere oppervlakte aan bijgebouwen toegestaan, zoals bij grotere percelen en in het kader van de sloop-bonus-regeling.

Voor de woonbestemmingen geldt dat indien de bestaande maatvoering van de gebouwen groter is, deze bestaande grotere maatvoering ook is toegestaan.

3.11.3 Woningsplitsing

Om het onderhoud of de instandhouding van relatief grote (en veelal karakteristieke) panden binnen de bestemming 'Wonen – 1' te kunnen financieren kan het gewenst zijn een bestaand pand met een woonfunctie te splitsen zodat meerdere huishoudens het als woning kunnen gebruiken. Ook in het kader van mantelzorg kan splitsing een passende oplossing bieden.

Woningsplitsing kan via een afwijking met een omgevingsvergunning mogelijk worden gemaakt onder de volgende voorwaarden:

- de woning dient te passen binnen het gemeentelijke woningbouwprogramma;
- de hoofdbouwmassa moet een omvang hebben van tenminste 900 m³;
- de inhoud van de woningen die door splitsing ontstaan moet minimaal 350 m³ bedragen;
- per woning zijn bijbehorende bouwwerken toegestaan, overeenkomstig de woonbestemming;
- overtollige bebouwing moet worden gesloopt, met uitzondering van karakteristieke bebouwing;
- woningsplitsing mag geen beperking opleveren voor nabijgelegen functies, waarden en belangen.

3.11.4 Sloop en herbouw

Er is een regeling opgenomen voor sloop en herbouw van een bestaande woning op het woonperceel. Voorwaarde is wel dat de stedenbouwkundige en milieukundige situatie ter plekke wordt verbeterd en de structuur van het gebied niet wezenlijk wordt aangetast. De afstand (gevel tot gevel) tussen bestaande bebouwing en de nieuwe woning bedraagt maximaal 25 meter. Uitgangspunt bij herbouw is dat de bestaande omvang van de woning mag worden herbouwd, ook al is dat méér dan 750 m³.

Via een afwijking met een omgevingsvergunning kan binnen de bestemming 'Wonen – 1' na sloop van bijgebouwen een grotere oppervlakte worden toegestaan dan bij recht is toegestaan. Er is een grotere oppervlakte aan bijgebouwen toegestaan tot een oppervlakte van maximaal 300 m², met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- de bestaande oppervlakte aan bijgebouwen per woning bedraagt meer dan 150 m²;
- het meerdere boven de 150 m² dan wel 200 m² dient met minimaal 50% te worden teruggebracht.

3.11.5 Nevenactiviteiten bij bestemming 'Wonen – 1'

Veel voormalige agrarische bedrijven hadden in het vigerende bestemmingsplan reeds een bestemming Wonen en hebben nu de bestemming 'Wonen – 1'. Zij onderscheiden zich van de overige woningen doordat zij vaak het uiterlijk hebben van een boerderij met meerdere bijgebouwen (voormalige agrarische schuren). Door deze kenmerken zijn voor voormalig agrarische bedrijven vergelijkbare bepalingen opgenomen als voor agrarische bedrijven wat betreft de (her)gebruiksregelingen voor nevenactiviteiten. Door de bebouwing een gebruiksmogelijkheid te geven kan worden voorkomen dat de bebouwing verpaupert.

In het bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt in de verschillende vormen van nevenactiviteiten. Altijd is de voorwaarde dat de nevenactiviteiten een ondergeschikt karakter hebben. De toegestane vormen van nevenactiviteiten zijn opgenomen in bijlage 1 bij de regels.

Het betreft nevenactiviteiten in de vorm van verblijfsrecreatie, dagrecreatie, zorg, opslag, aan agrarische bedrijven verwante bedrijven, ambachtelijke bedrijven en kleinschalige dienstverlenende bedrijven. Nevenactiviteiten zijn bij recht toegestaan, waar bij de oppervlakte via een afwijking kan worden vergroot. In de tabel in paragraaf 3.2.13 is weergegeven welk oppervlakte is toegestaan bij welke vorm van nevenactiviteit. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in welk type gebied de woning is gelegen.

Voor het toestaan van het gebruik van bebouwing voor nevenactiviteiten die via een afwijking mogelijk wordt gemaakt gelden onder meer de volgende voorwaarden:

- er dient een inrichtingsplan te worden opgesteld waaruit de ruimtelijke inpassing van de bedrijvigheid in de omgeving blijkt;
- de (gezamenlijke) omvang van de nevenactiviteiten dient in oppervlakte van in gebruik zijnde bebouwing en uitstraling ondergeschikt te blijven aan het agrarisch bedrijf;
- parkeren dient volledig op eigen terrein plaats te vinden;
- er mag geen sprake zijn van een onevenredige toename van de verkeersaantrekkende werking;
- de belangen van in de omgeving aanwezige functies en waarden mogen niet in onevenredige mate worden geschaad.

3.11.6 Hergebruik als niet-agrarisch bedrijf

Via een wijzigingsbevoegdheid is, onder voorwaarden, de mogelijkheid opgenomen voor de vestiging van niet-agrarische bedrijvigheid in vrijkomende agrarische bebouwing, ook indien deze inmiddels is bestemd als 'Wonen - 1'. De toegestane bedrijfstypen zijn opgenomen in bijlage 2 bij de regels.

In dit bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen de groepen verblijfsrecreatie, dagrecreatie, zorg, opslag en overige functies zoals aan agrarische bedrijven verwante bedrijven, ambachtelijke bedrijven en kleinschalige dienstverlenende bedrijven. In de tabel in paragraaf 3.2.17 is weergegeven welk oppervlakte is toegestaan bij welke vorm van nevenactiviteit. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in welk type gebied de woning is gelegen.

Als deze bedrijven door middel van een wijziging zijn bestemd, krijgen zij geen groeimogelijkheden. Bedrijven die verwachten op termijn te groeien en een toename van bebouwing denken nodig te hebben, dienen zich op bedrijventerreinen te vestigen.

Voor het gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing gelden onder meer de volgende voorwaarden:

- uitsluitend (een gedeelte van) de bestaande bebouwing mag voor de niet-agrarische activiteit worden gebruikt, nieuwbouw is niet toegestaan;
- minimaal 50% van het oppervlak aan bestaande bedrijfs- of bijgebouwen en alle kassen dienen te worden gesloopt, tenzij de oppervlakte voor de bedrijfsdoeleinden niet groter is dan 350 m²;
- de genoemde sloopverplichting geldt niet voor gebouwen met karakteristieke, cultuurhistorische of monumentale waarden;
- er mag geen sprake zijn van een onevenredige toename van de verkeersaantrekkende werking;
- parkeren dient volledig op eigen terrein plaats te vinden;
- opslag en stalling is uitsluitend inpandig toegestaan;
- er dient een inrichtingsplan te worden opgesteld waarmee de ruimtelijke inpassbaarheid van de bedrijvigheid in de omgeving wordt aangetoond.

3.11.7 Duurzame energie bij woningen

De gemeente wil de opwekking en gebruik van duurzame energie binnen het bestemmingsvlak stimuleren. De gemeente ziet daarbij vooral mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie op basis van wind en de zon.

De aanleg van zonnecollectoren op bebouwing is vergunningvrij en is daarom niet in het bestemmingsplan opgenomen. Grondgebonden zonnecollectoren zijn, onder voorwaarden, via een afwijking met een omgevingsvergunning mogelijk. Zo moet onder andere worden voorzien in landschappelijke inpassing door middel van streekeigen erfbeplanting.

Kleinere windturbines op het dak en/of aan de gevel worden toegestaan, indien de bouwhoogte niet hoger is dan 3 m, gerekend vanaf de bestaande bouwhoogte van het hoofdgebouw.

3.11.8 Paardenbakken

De bestaande paardenbakken zijn toegestaan. Via een afwijking met een omgevingsvergunning kunnen paardenbakken tot een oppervlakte van 1.200 m² worden toegestaan. Lichtmasten bij paardenbakken zijn niet toegestaan. Erf- en terreinafscheidingen zijn maximaal 1,75 m hoog. Bij paardenbakken is een goede landschappelijke inpassing van belang. In ieder geval dient een paardenbak op minimaal 30 meter afstand van woningen en/of tuinen van derden te liggen.

3.11.9 Kleinschalige kampeerterreinen

Per saldo is het aantal kleinschalige kampeerterreinen in de afgelopen planperiode niet toegenomen.

Bestaande kleinschalige kampeerterreinen zijn toegestaan. Het aantal toegestane kampeermiddelen is verruimd ten opzichte van het geldende plan, in die zin dat in bepaalde periode 40 kampeermiddelen zijn toegestaan. Voor de hoeveelheid bebouwing die voor het kleinschalig kamperen wordt ingezet, is aangesloten bij de mogelijkheden voor verblijfsrecreatie in de vorm van nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven. In de praktijk houdt dit in dat ten behoeve van sanitaire voorzieningen e.d. 50% van de aanwezige bebouwing mag worden benut, tot een oppervlakte van maximaal 500 m² of 750 m² (afhankelijk van het gebied).

Het oprichten van een nieuw kleinschalige kampeerterreinen is binnen de bestemming 'Wonen – 1' met een wijzigingsplan mogelijk. Een kampeerterrein is uitsluitend toegestaan op een –in het wijzigingsplan als zodanig aangeduid- terrein met een oppervlakte van maximaal 0,75 hectare. Minimaal 25% van de oppervlakte van het kampeerterrein moet worden benut voor de landschappelijke inpassing c.q. natuurontwikkeling. In gebieden met kwetsbare natuur of landschapswaarden zijn geen nieuwe kleinschalige kampeerterreinen toegestaan. Het gaat daarbij om het Gelders Natuurnetwerk, de Groene ontwikkelingszone en gebieden met de aanduiding 'openheid'.

3.12 Archeologie

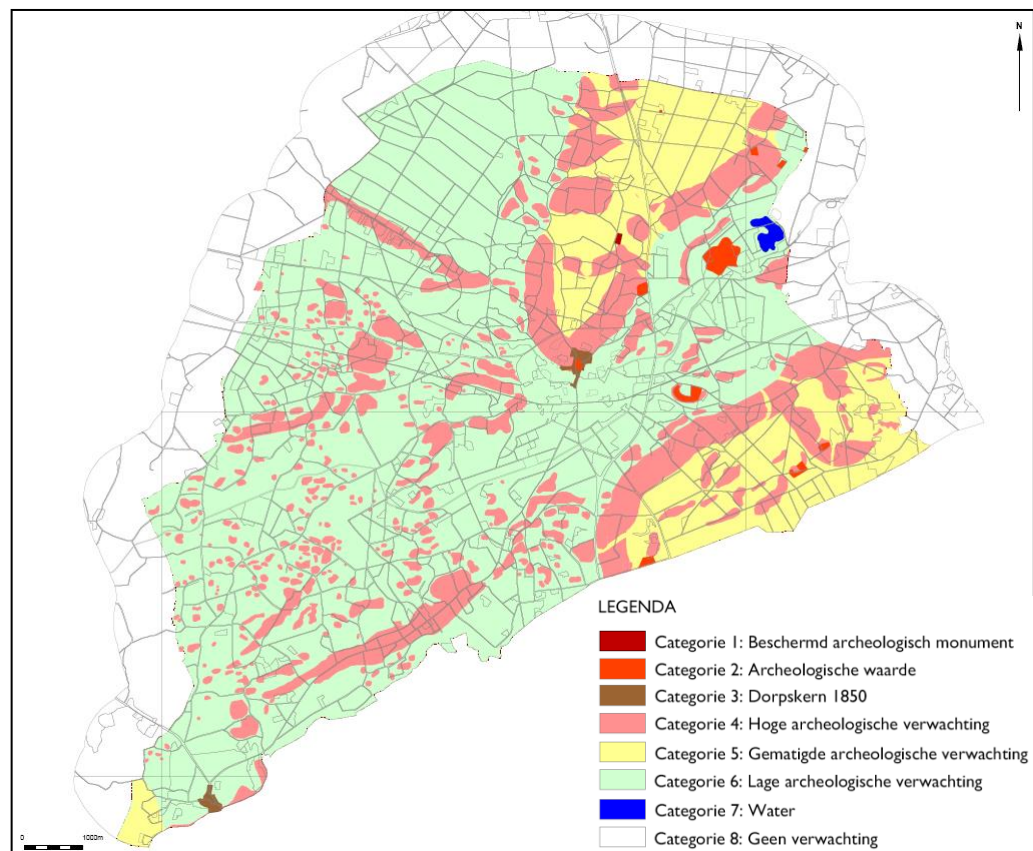
3.12.1 Algemeen

Door ondertekening van het verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Monumentenwet 1988 is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken.

3.12.2 Regeling

De gemeente Aalten heeft in maart 2010 haar archeologiebeleid vastgelegd in het rapport 'Cultuurhistorische inventarisatie, waarden-, verwachtingen- en maatregelenkaart als basis voor het archeologiebeleid van de gemeente Aalten'. De gemeentelijke archeologische verwachtingenkaart bevat vastgestelde archeologische waarden en verwachte archeologische waarden. Binnen het grondgebied van Aalten worden op de

kaart drie archeologische verwachtingscategorieën onderscheiden op grond van verwachte dichtheid aan archeologische sporen en vondsten.

Archeologische maatregelenkaart

De bekende waardevolle archeologische terreinen in het plangebied hebben de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' gekregen. Er geldt een verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen (bij het bouwen of uitvoeren van werkzaamheden) die dieper reiken dan 40 cm, ongeacht de oppervlakte die het betreft.

Voor de gebieden met een hoge archeologische verwachting is er een verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen (bij het bouwen of uitvoeren van werkzaamheden) groter dan 500 m² en dieper dan 40 cm. Deze gebieden hebben de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie hoge verwachting' gekregen.

Voor gebieden met een gematigde archeologische verwachting is er een verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen (bij het bouwen of uitvoeren van werkzaamheden) groter dan 2.500 m² en dieper dan 50 cm. Deze gebieden hebben de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie gematigde verwachting' gekregen.

Voor gebieden met een lage archeologische verwachting is er een verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen (bij het bouwen of uitvoeren van werkzaamheden) groter dan 5.000 m² en dieper dan 50 cm. Deze gebieden hebben de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie lage verwachting' gekregen.

In de volgende situaties geldt er geen onderzoeksplicht:

- als op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
- als het bouwplan betrekking heeft op vervanging van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte waarmee het pand wordt uitgebreid onder de aangegeven grens en de bestaande fundering wordt benut, met uitzondering van nieuwe kelders;
- als gebouwen maximaal 2,5 m uit de bestaande fundering worden vergroot, met behoud van bestaande funderingen.

3.13 Infrastructuur en leidingen

3.13.1 Algemeen

In het buitengebied komen infrastructurele voorzieningen voor met een uiteenlopend karakter. Bij een aantal van deze voorzieningen, zoals wegen en waterlopen, is sprake van waarneembaar ruimtegebruik. Bij andere infrastructurele voorzieningen, zoals aardgas- en rioolpersleidingen, is dat niet of nauwelijks het geval. Een groot aantal van deze voorzieningen heeft echt wel ruimtelijke consequenties voor andere functies van het buitengebied.

De aanwezige infrastructurele voorzieningen worden hieronder beschreven.

3.13.2 Wegen

De openbare wegen, op- en afritten, parkeerstroken, wandel- en fietspaden, inclusief groenvoorzieningen, bermen en watergangen zijn bestemd als 'Verkeer'. Binnen deze bestemming zijn slechts bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de bestemming toegestaan. De regeling is ontleend aan bestemmingsregeling voor de bebouwde kommen.

3.13.3 Spoorweg

Het plangebied wordt doorsneden door de spoorlijn Winterswijk-Zevenaar. Deze spoorlijn is bestemd als 'Verkeer - Spoorwegen'. Binnen deze bestemming zijn slechts bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de bestemming toegestaan. De regeling is ontleend aan bestemmingsregeling voor de bebouwde kommen.

3.13.4 Hoogspanningsleiding

Door het buitengebied van Aalten loopt een hoogspanningsleiding. Deze hoogspanningsleiding heeft in het buurtschap Dale een onderstation (deze is bestemd als 'Bedrijf - Nutsvoorzieningen'). De bij de hoogspanningsleiding behorende bebouwingsvrije vrijwaringsstrook is 35 m breed. De strook is in het bestemmingsplan bestemd met de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding'.

Voor de gronden binnen deze bestemming geldt dat bouwen uitsluitend is toegestaan ten dienste van de bestemming. Hiervan kan worden afgeweken met een omgevingsvergunning, na advies van de beheerder van de hoogspanningsleiding.

3.13.5 Nutsvoorzieningen

Enkele grote terreinen met nutsvoorzieningen zijn op de verbeelding bestemd als 'Bedrijf – Nutsvoorzieningen' het gaat hierbij om de volgende functies:

- drinkwaterproductiebedrijf;
- transformatorstation;
- watertoren;
- waterwinvoorziening.

Kleinere nutsvoorzieningen zoals transformatorhuisjes zijn mogelijk binnen een andere bestemming.

Per afzonderlijk terrein gelden specifieke regels ten aanzien van de maatvoering van bebouwing.

3.13.6 Gasleidingen

De gastransportleidingen in het plangebied zijn bestemd als 'Leiding – Gas'. Ter bescherming van deze leiding is een omgevingsvergunningenstelsel opgenomen. Op of in de nabijheid (5 meter aan weerszijden van het hart van de leiding) van gasleidingen mogen zonder een omgevingsvergunning de volgende werkzaamheden niet worden uitgevoerd:

- het vergraven, afgraven en egaliseren van gronden;
- het aanbrengen van diepwortelende beplantingen;
- het indrijven van voorwerpen;
- het aanleggen, verbreden en verharderen van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen.

In het omgevingsvergunningenstelsel is geregeld dat geen omgevingsvergunning wordt verleend voor ingrepen waarbij blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de ondergrondse leidingen en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

Voor de gronden binnen deze bestemming geldt dat bouwen uitsluitend is toegestaan ten dienste van de bestemming. Hiervan kan worden afgeweken met een omgevingsvergunning, na advies van de leidingbeheerder.

3.13.7 Rioolleidingen

De rioolpersleidingen van het Waterschap Rijn en IJssel binnen het plangebied zijn bestemd als 'Leiding – Riool'. Ter bescherming van deze leiding is een omgevingsvergunningenstelsel opgenomen. Op of in de nabijheid (4 meter aan weerszijden van het hart van de leiding) van een rioolleidingen mogen zonder een omgevingsvergunning de volgende werkzaamheden niet worden uitgevoerd:

- het vergraven, afgraven en egaliseren van gronden;
- het aanbrengen van diepwortelende beplantingen;
- het indrijven van voorwerpen;
- het aanleggen, verbreden en verharderen van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen.

In het omgevingsvergunningenstelsel is geregeld dat geen omgevingsvergunning wordt verleend voor ingrepen waarbij blijvend onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de ondergrondse leidingen en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen.

Voor de gronden binnen deze bestemming geldt dat bouwen uitsluitend is toegestaan ten dienste van de bestemming. Hiervan kan worden afgeweken met een omgevingsvergunning, na advies van de leidingbeheerder.

3.13.8 Zendmasten

De bestaande zendmasten hebben een aanduiding 'antennemast' gekregen. Wat betreft het oprichten van nieuwe zendmasten wordt in de eerste plaats gestreefd naar de koppeling aan bestaande bouwwerken met voldoende hoogte. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan kan een zendmast worden opgericht via een wijzigingsbevoegdheid, mits wordt aangetoond dat de mast en installatie noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van de mobiele communicatie. Er wordt uitgegaan van site-sharing, waarbij verschillende providers hun voorzieningen dienen te combineren. Ook worden eisen gesteld aan de locatie ten opzichte van infrastructurele werken.

3.14 Belangrijke gebiedsaanduidingen

3.14.1 Gelders Natuurnetwerk

Algemeen

Op nationaal niveau wordt gestreefd naar het behoud van een ecologische hoofdstructuur voor Nederland. Dit is door de provincie Gelderland vertaald in de aanwijzing van het Gelders Natuurnetwerk, dat het netwerk is van bestaande natuurgebieden, en de Groene Ontwikkelingszone, waar een uitbreiding van natuur gewenst is. Het doel van het beleid is om de bestaande natuurwaarden en/of omgevingscondities te behouden, te beschermen dan wel verder te ontwikkelen. Dit beleid is in dit bestemmingsplan vertaald. Deze gebieden zijn aangeduid op de verbeelding als 'overige zone – gelders natuurnetwerk' of 'overige zone – groene ontwikkelingszone'. Binnen deze gebieden geldt dat een bevoegdheid tot het verlenen van een omgevingsvergunning niet wordt toegepast indien sprake is van een significante aantasting van kernkwaliteiten of omgevingscondities van het gebied. Hiertoe wordt een advies gevraagd aan een deskundige op het gebied van natuur. Het gaat om alle omgevingsvergunningen uit de diverse bestemmingen voor het afwijken van de bouw- of gebruiksregels of voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden, dan wel voor het toepassen van een in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid.

Natuurontwikkeling

Het natuurbeleid in Nederland is mede gericht op het tot stand brengen van een ecologische hoofdstructuur. Door natuurgebieden onderling te verbinden wordt de ecologische relatie vergroot. Vaak kan dit worden bereikt door nieuwe landschapselementen in het landschap in te brengen. Het is niet altijd mogelijk om dit met behoud van de agrarische functie te doen, bijvoorbeeld omdat er vanuit de ecologie een groot gebied moet worden vernat of omgevormd tot bos.

Om deze reden is er een algemene wijzigingsbevoegdheid opgenomen die het mogelijk maakt om met een wijzigingsplan, onder voorwaarden, nieuwe natuur te realiseren en de bestemming te wijzigen in Natuur.

3.14.2 Molenbiotoop

Binnen het plangebied zijn enkele cultuurhistorische waardevolle molens aanwezig. Voor het functioneren van de molen is het van belang dat de molen beschikt over een vrije windvang. Daarom is het noodzakelijk in een gebied van 400 meter rondom de molen de hoogte van gebouwen of opgaande beplanting te beperken. Dit gebied wordt de molenbiotoop genoemd.

In dit plan is voor de molenbiotopen een beschermingszone ('vrijwaringszone – molenbiotoop') opgenomen die de windvang van de molens moet garanderen. In de algemene aanduidingsregels is opgenomen dat naarmate de afstand tot de molen kleiner wordt, de bebouwingshoogte van gebouwen in de omgeving ook dient af te nemen.

Binnen een afstand van 100 m tot 400 m van de molens in Aalten geldt het volgende: nieuwe bouwwerken mogen niet hoger zijn dan de hoogte van het onderste punt van de verticaal staande molenwiek vermeerderd met:

- 1/50 ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop 1' ten behoeve van de Prins van Oranje in de kern Bredevoort (gesloten gebied);
- 1/50 ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop 1' en 1/75 ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop 2' ten behoeve van de beltmolen Wenninkmolen in Lintelo, die zich deels in gesloten en deels in ruw gebied bevindt;
- 1/75 ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop 2' ten behoeve van de Teunismolen in De Heurne (ruw gebied).

Via een afwijking met een omgevingsvergunning kunnen afwijkende hoogten worden toegestaan, mits aangetoond is dat de windvang niet wordt gehinderd.

Voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden die de windvang kunnen belemmeren (zoals het aanbrengen van hoog opgaande beplantingen) geldt een vergunningplicht.

3.14.3 Grondwaterbeschermingsgebieden

Het doel van grondwaterbeschermingsgebied is ervoor te zorgen dat het grondwater op eenvoudige wijze kan worden gebruikt voor de bereiding van drinkwater. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen waterwingebieden (begrensd door de 1 jaar-zone) en grondwaterbeschermingsgebieden (begrensd door de 25-jaarszone).

De waterwingebieden omvatten de directe omgeving van het puttenveld. Het belang van de waterwinning is hier zo groot, dat het projecteren van andere bestemmingen niet mogelijk is. De mogelijkheden tot uitbreiding van de aanwezige bebouwing (anders dan voor de waterwinning) worden tot het uiterste beperkt.

In het overige deel van de grondwaterbeschermingsgebieden (de 25-jaarzones) zijn nieuwe bestemmingen met grotere grondwater risico's dan de bestaande functies niet acceptabel. Uitbreiding van bestaande activiteiten mag ook geen hoger risico opleveren (stand-still). Er wordt gestreefd naar vermindering van risico's voor de waterwinning. Deze uitgangspunten zijn in de planregels en op de verbeelding verwerkt via de gebiedsaanduiding "milieuzone – waterwingebied" en de bijbehorende algemene aanduidingsregels.

In bestemmingsplantechnische zin is geen onderscheid gemaakt tussen de drinkwater- en grondwaterbeschermingsgebieden.

Verder worden grondwaterwinlocaties ook beschermd via de Ruimtelijke Verordening Gelderland.

3.14.4 Windpark Hagenwind

In het gebied ten noorden van het natuurgebied "het Aaltense Goor" zijn medio 2008 een achttal windturbines opgericht met toepassing van een bijzondere ruimtelijke procedure. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft de bouwvergunning indertijd in stand gelaten (uitspraak van 2 januari 2008, nr. 200705831/1 en 200705882/1), terwijl het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten op dit punt is vernietigd (uitspraak van 30 januari 2008, nr. 200701883/1).

De belangrijkste overwegingen van de Afdeling zijn:

"Ten tijde van het nemen van het bestreden besluit was het streekplan Gelderland 2005 van kracht, anders dan bij het besluit van 28 juni 2005. De stringente voorwaarden aan de locatiekeuze voor het oprichten van een windmolenpark in een zogenoemd wit gebied uit de voorheen geldende derde partiële streekplanherziening van het streekplan Gelderland 1996 zijn komen te vervallen en in het streekplan Gelderland 2005 zijn de gronden van het voorziene windmolenpark geheel aangewezen als zogenoemde "zoekzone voor windenergie". Derhalve is sprake van gewijzigd streekplanbeleid als gevolg waarvan in zoverre niet meer onverkort aan voormelde uitspraak uitvoering behoefde te worden gegeven. In het streekplan Gelderland 2005 staat echter onder meer dat gemeenten met de overmaat aan zoekzones voldoende alternatieven voorhanden hebben om via nadere gebieds- en locatiespecifieke afweging definitieve locaties te selecteren. Het enkele feit dat een gebied is aangewezen als "zoekzone voor windenergie" brengt dan ook naar het oordeel van de Afdeling niet met zich dat al deze zones zonder meer geschikt zouden zijn voor de plaatsing van windmolens. In dit verband eist het streekplan Gelderland 2005, anders dan verweerder

betoogt, nader locatieonderzoek. De gemeenteraad heeft aan de keuze voor een windmolenpark op de voorziene locatie het rapport "Windenergie op maat" van december 2001 ten grondslag gelegd. In dit rapport zijn negatieve passages opgenomen ten aanzien van deze locatie. Het milieueffectrapport van 28 februari 2004 is uitsluitend gericht op de inrichting van deze locatie. Gelet hierop en gelet op de enkele verwijzing van verweerder naar het feit dat het gebied in het streekplan Gelderland 2005 als "zoekzone voor windenergie" is aangewezen, is de Afdeling van oordeel dat verweerder ook nu onvoldoende inzicht heeft gegeven in de locatiekeuze voor het windmolenpark. Verweerder heeft daarbij onvoldoende onderkend dat juist de ingebrachte bedenkingen aanleiding dienden te vormen voor een nadere motivering voor de definitieve locatiekeuze.

Uit het vorenstaande volgt dat het bestreden besluit in zoverre niet berust op een deugdelijke motivering".

Zoals gesteld is het windpark inmiddels gerealiseerd en is sprake van een bestaande situatie. Deze wordt nu als zodanig in het bestemmingsplan vastgelegd. Het gemeentebestuur vindt deze windturbines in dit ruilverkavelingsgebied uit een oogpunt van ruimtelijke ordening acceptabel. Verder wordt belang geacht dat in dit gebied voor dit park bij de direct belanghebbenden een groot draagvlak bestaat en dat een belangrijk deel van de inwoners bij de exploitatie van dit windpark is betrokken.

De gemeenteraad heeft daarbij ook uitgesproken dat op andere locaties binnen het gemeentelijk grondgebied geen grootschalige windturbines meer mogen worden gebouwd. Binnen de contouren van een dergelijk raadsbesluit is er geen noodzaak meer voor een afweging ten aanzien van alternatieve locaties, maar resteert met name het vastleggen van de feitelijke situatie.

Met het daadwerkelijk realiseren van dit project is tevens de haalbaarheid aangetoond.

4 Haalbaarheid

4.1 Algemeen

Voorliggend bestemmingsplan is een plan waarmee geen grote ruimtelijke veranderingen worden beoogd. Het accent ligt op behoud en ontwikkeling van hoofdzakelijk bestaande functies, op bestaande locaties. Er worden, bij recht, geen bedrijven of woningen toegestaan op locaties waar nu nog in het geheel geen bebouwing aanwezig is. Deze milieuparagraaf heeft daarom een beschouwend karakter, wat inhoudt dat er geen onderzoeken zijn verricht en dat de benoemde milieuthema's algemeen beschreven zijn.

Zodra een ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt via het toepassen van een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijzigingsbevoegdheid, is het noodzakelijk dat die ontwikkeling vanuit de milieutechnische kant onderzocht en onderbouwd wordt. Onderstaande beschreven thema's als geluid, lucht en bodem kunnen hierbij dienen als eerste aanzet.

4.2 planMER

Dit bestemmingsplan is kaderstellend voor een aantal m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan moet daarom een planMer-procedure worden doorlopen.

Een planMER is een in de Wet milieubeheer vastgelegde procedure waarbij de breedte van de milieugevolgen van dit bestemmingsplan worden beoordeeld. De uitkomsten moeten bij de vaststelling van het bestemmingsplan worden betrokken. Het planMER is als separate bijlage bij de toelichting van dit plan opgenomen.

Ten behoeve van een totaaloverzicht van de effecten zijn in de volgende tabel alle effecten voor de verschillende milieuthema's weergegeven.

Milieuaspect	Toetsingscriterium	Referentie	Voornemen	Alternatief 1	Alternatief 2
Stikstofdepositie	vermesting/verzuring Natura 2000	0	- -	-	+/-
Geur	Cumulatieve geurbelasting/ aantal geurgehinderden	0	- -	+/-	+/-
Luchtkwaliteit (Fijn stof)		0	- -	+/-	+/-
Landschap en cultuurhistorie	versterking/behoud/verlies fysieke landschappelijke kwaliteiten	0	- -	-	-
Landschap en cultuurhistorie	versterking/behoud/verlies beleefbaarheid landschap	0	- -	-	-
Landschap en cultuurhistorie	versterking/behoud/verlies inhoudelijke kwaliteit	0	- -	-	-

Gezondheid		0	-	+/-	+/-
Externe Veiligheid		0	+/-	+/-	+/-
verkeer		0	+/-	+/-	+/-
Geluid	cumulatief	0	+/-	+/-	+/-
Geluid	wegverkeer	0	+/-	+/-	+/-
bodem		0	+/-	+/-	+/-
water		0	+/-	+/-	+/-

Tabel 1 overzicht effectscores

Uit de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen blijkt dat er vooral milieueffecten op de natuur, geur en landschap en cultuurhistorie worden verwacht. De effecten op de natuur en geur zijn als zeer negatief beoordeeld en op landschap en cultuurhistorie als negatief.

Vanwege de uitkomst van het planMER is de regeling voor veehouderij in het bestemmingsplan aangepast om een toename van ammoniakdepositie te voorkomen. Bepaald is dat 'tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, in ieder geval wordt gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee, zodanig dat er sprake is van een 'negatief effect' op een Natura 2000-gebied door de stikstofdepositie, met uitzondering van:

- het bestaand gebruik, waarbij als referentiedatum voor bestaand gebruik, in afwijking van het bepaalde in artikel 1 sub 19 [van het bestemmingsplan], wordt verstaan 7 december 2004;
- het gebruik dat vergund is door middel van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, dan wel het gebruik waarvan het bevoegd gezag verklaard heeft dat een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 niet noodzakelijk is.

Ten opzichte van de vergunde situatie op het moment van aanwijzing van het betreffende natuurgebieden leiden de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, niet tot significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van de voor verzuring gevoelige Natura2000-gebieden in de omgeving.

Voor het overige zijn de effecten geen aanleiding om het plan te wijzigen. Dat de geschetste maximalisatie zal optreden wordt als zeer onwaarschijnlijk ingeschat. Deze inschatting laat geen ruimte om de economisch al te zeer te benadelen door extra regels op te leggen. Bovendien heeft de gemeente voldoende middelen om tijdig te kunnen ingrijpen en het bestemmingsplan zo nodig aan te passen.

4.3 Milieuaspecten

4.3.1 Bodem

Algemeen

Ten behoeve van dit bestemmingsplan is geen nader onderzoek naar de bodemgesteldheid gedaan (op grond van de Wet bodembescherming). In principe dient bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling te worden nagegaan of de bodem en het grondwater vrij zijn van verontreiniging en daarmee geschikt zijn voor de nieuwe functie.

Toetsing

Zodra zich een ontwikkeling voordoet die met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijziging mogelijk wordt gemaakt, wordt op dat moment het aspect bodem onderzocht aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving en normen.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

4.3.2 Luchtkwaliteit

Algemeen

De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes als PM₁₀ (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Projecten die in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in het NSL in de provincies c.q. regio's waar overschrijdingen plaatsvinden.

Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Projecten die 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO₂ en PM₁₀ betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het project tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het plan op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootstellingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is significant is ten opzichte van een etmaal. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming: substantiële uitbreiding of nieuwvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen

zich onder de grenswaarden bevinden, waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

Toetsing

Zodra een ontwikkeling zich voordoet, die met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijziging mogelijk kan worden gemaakt, wordt op dat moment het aspect luchtkwaliteit onderzocht aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving en normen.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

4.3.3 Geluid

Algemeen

De mate waarin het geluid, veroorzaakt door het wegverkeer en/of door industrie, onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In het bestemmingsplan moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies, zoals een woning, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen.

Toetsing

Wegverkeerslawaaï

Met dit bestemmingsplan worden bij recht geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Woningen zijn uitsluitend toegestaan op hun huidige locatie. Wel is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor herbouw van woningen op een nieuwe plek. Deze afwijkingsbevoegdheid kan leiden tot het ontstaan van een nieuwe geluidgevoelige bestemming in de buurt van een weg of spoorlijn.

Bij de voorwaarden voor het toepassen van deze afwijkingsbevoegdheid is echter opgenomen dat de bevoegdheid alleen kan worden toegepast als op de nieuwe locatie kan worden voldaan aan de eisen ten aanzien van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarmee vormt het aspect wegverkeerslawaaï geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

Industrielawaai

In de Wgh is bepaald dat rond industrieterreinen waarop bepaalde, krachtens de Wet milieubeheer, aangewezen inrichtingen zijn gevestigd of zich mogen vestigen (grote lawaaimakers), een geluidszone moet zijn vastgesteld. In het plangebied bevinden zich geluidszones van de gezoneerde bedrijventerreinen Het Broek en De Rietstap.

Buiten de geluidszone rondom een industrieterrein mag de gezamenlijke geluidbelasting van de op het industrieterrein gevestigde inrichtingen niet hoger zijn dan 50 dB(A) etmaalwaarde. Met zonering wordt beoogd rechtszekerheid te bieden aan zowel lawaaimakers als aan woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Lawaai-

makers kunnen aan de ene kant hun geluidproducerende activiteiten niet onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen (gezondheidsgebouwen, onderwijsgebouwen), binnen en buiten de zone. Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen te veel oprukken naar de lawaaimakers toe.

In dit bestemmingsplan worden geen nieuwe woningen of andere geluidgevoelige functies mogelijk gemaakt. Bij verplaatsing van een woning is als eis gesteld dat de nieuwe locatie van de woning in stedenbouwkundig, ruimtelijk, milieuhygiënisch en/of verkeerstechnisch opzicht een verbetering ten opzichte van de oude locatie vormt. Daarmee vormt het aspect industrielawaai geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

4.3.4 Geur

Algemeen

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) gaat in op de toegestane geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten. Geurgevoelige objecten zijn objecten welke juridisch/planologisch bestemd zijn voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of daarmee vergelijkbare wijze van gebruik worden gebruikt.

Buiten de bebouwde kom van de gemeente Aalten geldt dat een veehouderij geen grotere geurbelasting op geurgevoelige objecten mag hebben dan 14 odourunits/m³ lucht.

Daarnaast wordt aangegeven dat in bestaande situaties de afstand van de buitenzijde van een dierverblijf tot de buitenzijde van een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom minimaal 25 m moet bedragen.

Toetsing

Zodra een ontwikkeling zich voordoet, die met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijziging mogelijk kan worden gemaakt, wordt op dat moment het aspect geur onderzocht aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving en normen.

Conclusie

Het aspect geur vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

4.3.5 Bedrijven en milieuzonering

Algemeen

Indien door middel van een plan nieuwe, milieuhindergevoelige functies mogelijk worden gemaakt, dient te worden aangetoond dat deze niet worden gerealiseerd binnen de hinderzone van omliggende bedrijven. Anderzijds mogen milieuhindergevoelige functies in de directe omgeving van het plangebied niet negatief worden beïnvloed door de ontwikkeling van nieuwe milieuhinderveroorzakende functies.

Toetsing

Voorliggend plan biedt bij recht geen mogelijkheden om milieubelastende functies te realiseren die van invloed kunnen zijn op gevoelige functies. Nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied kunnen met een afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels- of wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt. Als voorwaarde voor het toepassen van één van deze bevoegdheden wordt altijd als voorwaarde gesteld dat de hinder die de functie veroorzaakt niet onevenredig mag zijn. Dit houdt in dat getoetst moet worden aan categorieën die worden genoemd in de brochure 'Bedrijven en Milieuzonering'¹ van de VNG. Daarin zijn richtafstanden van milieubelastende functies ten opzichte van milieugevoelige functies opgenomen.

Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

4.3.6 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer de productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind.

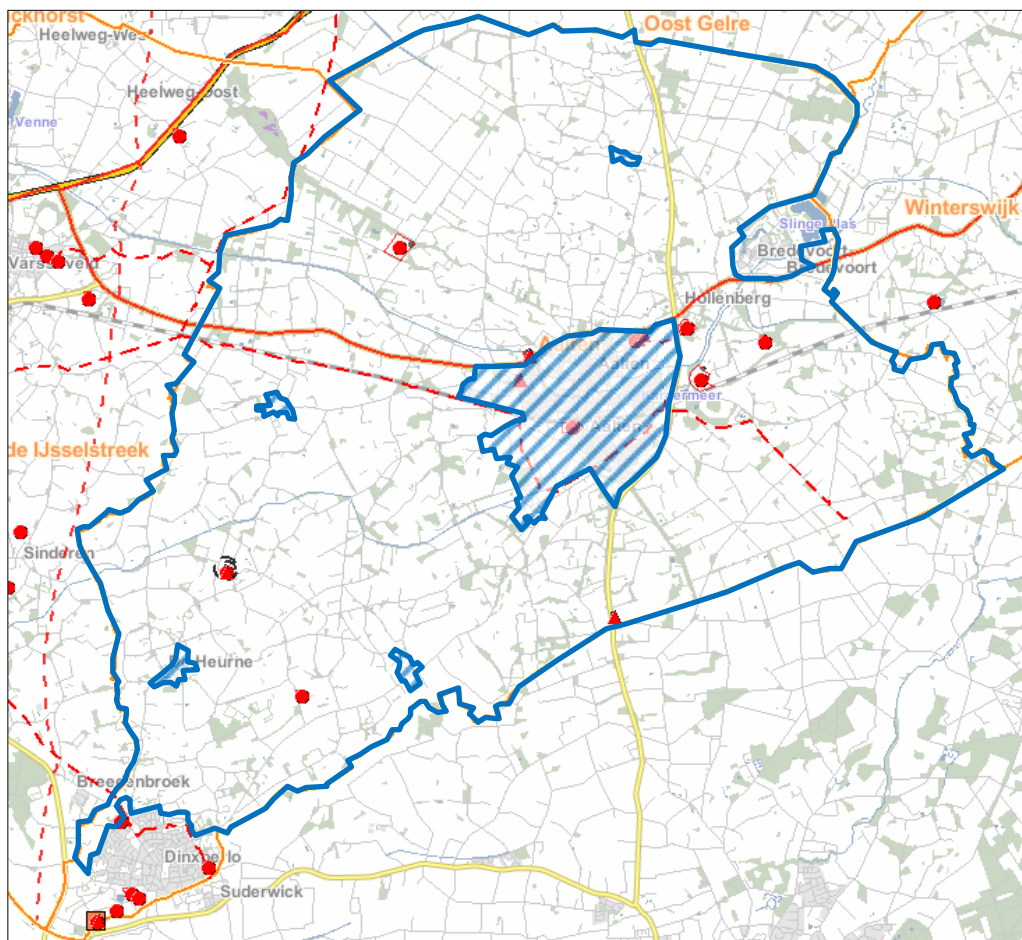
Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een degelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire bronnen, zoals een chemische fabriek of een lpg-tankstation, en de mobiele bronnen, zoals een tankwagen.

¹ VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering', 2009.

Toetsing

Op de navolgende afbeelding is een fragment van de provinciale risicokaart opgenomen. In het blauw is de begrenzing van het plangebied aangeduid.

Uitsnede van de risicokaart Nederland

Stationaire bronnen

Binnen het plangebied zijn negen inrichtingen vermeld op de risicokaart. Van deze inrichtingen vallen drie inrichtingen onder het Bevi. Het gaat om de volgende inrichtingen:

LPG tankstation, Teunismolenweg 6 in De Heurne			
Type	Soort installatie	Risicoafstand plaats gebonden risico (PR 10 ⁻⁶)	Toetsingsafstand invloedsgebied groepsrisico
LPG (ca- tegorie b)	Vulpunt	110 m	150 m
	Reservoir	25 m	150 m
	Afleverinstallatie	15 m	n.v.t.
Overig	Bovengrondse opslag K2 (40.000 liter)	0 m	PM
	Bovengrondse opslag K3 (80.000 liter)	0 m	PM
	Bovengrondse opslag K3 (40.000 liter)	0 m	PM

Overig Propaan	Vulpunt propaantank (40.000 liter)	55 m	PM
	Bovengrondse tank voor de opslag van propaan (40.000 liter)	165 m	PM
	Bovengrondse tank voor de opslag van propaan (8.000 liter)	60 m	PM
	Afleverzuil propaan	15 m	PM

LPG Tankstation 'De Hamelandstop', Hamelandroute 83 in Aalten			
<i>Type</i>	<i>Soort installatie</i>	<i>Risicoafstand plaats gebonden risico (PR 10⁻⁶)</i>	<i>Toetsingsafstand invloedsgebied groepsrisico</i>
LPG (ca- tegorie b)	Vulpunt	45 m	150 m
	Reservoir	25 m	150 m
	Afleverinstallatie	15 m	n.v.t.

LPG Tankstation Autobedrijf H.J. Langwerden Aalten BV, Varsseveldse- straatweg 80 in Aalten			
<i>Type</i>	<i>Soort installatie</i>	<i>Risicoafstand plaats gebonden risico (PR 10⁻⁶)</i>	<i>Toetsingsafstand invloedsgebied groepsrisico</i>
LPG (ca- tegorie b)	Vulpunt	45 m	150 m
	Reservoir	25 m	150 m
	Afleverinstallatie	15 m	n.v.t.

Naast de Bevi-inrichtingen zijn er een aantal inrichtingen op basis van de omgevingsvergunning voor het inwerking hebben van een inrichting (vroegere milieuvergunning) of het Activiteitenbesluit op de risicokaart opgenomen. Het gaat om de volgende inrichtingen:

<i>Locatie</i>	<i>Soort installatie</i>	<i>Risicoafstand plaats gebonden risico (PR 10⁻⁶)</i>	<i>Toetsingsafstand invloedsgebied groepsrisico</i>
Camping Goorzicht, Wellinkweg 3 in Aalten	Bovengrondse tank van 5.000 liter voor de opslag van propaan	20 m	PM
Sport- en recreatiebad 't Walfort, Dennenoord 2 in Aalten	Opslagtank van 3.400 liter voor de opslag van Chloorbleekloog	0 m	PM
Camping Boomans, Stationsweg 4 in Aalten,	Opslagtank van 3.000 liter voor propaan	20 m	PM
Camping Lansbulten, Eskesweg 1 in Aalten	Bovengrondse opslagtank van 5.000 liter voor propaan	20 m	PM

Maatschap Prinzen, Westendorpweg 4 in Aalten	Bovengrondse tank van 5.000 liter voor de opslag van propaan	50 m	PM
Gasdrukregel- en meetstation aan de Beggelderdijk in Dinxperlo	Regelmeet	15 m	PM

De inrichtingen vormen voor de uitvoerbaarheid van onderhavig plan, gelet op het beheersmatige karakter, geen belemmering. Omdat met dit bestemmingsplan geen nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten worden mogelijk gemaakt, neemt het groepsrisico niet toe. Nadere toetsing van het groepsrisico kan daarom achterwege blijven.

Mobiele bronnen

Gasleidingen

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) schrijft het volgende voor: 'bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op grond waarvan de aanleg van een buisleiding of de aanleg, bouw of vestiging van een kwetsbaar of een beperkt kwetsbaar object wordt toegelaten, wordt tevens het groepsrisico in het invloedsgebied van de buisleiding verantwoord'. Door het plangebied lopen twee hogedrukaardgasleidingen van de Gasunie. Deze leidingen hebben de volgende kenmerken:

Naam leiding	Transportroute-deel	Uitwendige diameter	Werkdruk	Invloedsgebied groepsrisico
N-569-87-KR	016	PM	PM	PM
	005	PM	PM	PM
	PM	PM	PM	PM
	PM	PM	PM	PM
	PM	PM	PM	PM
N-569-68-KR	002	PM	PM	PM
	PM	PM	PM	PM
	PM	PM	PM	PM
	PM	PM	PM	PM
	PM	PM	PM	PM

Het plangebied is beoordeeld op de aanwezigheid van hogedruk aardgastransportleidingen en de toetsingsafstanden volgens het, op 1 januari 2011 in werking getreden Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Op grond van de Bevb is de betreffende gasleiding op de verbeelding van het onderhavige bestemmingsplan voorzien van de dubbelbestemming 'Leiding – Gas' waarbij een belemmeringsstrook van 5 meter aan beiden zijden in acht is genomen.

Plaatsgebonden risico

Het plangebied is getoetst aan de geldende plaatsgebonden risicocontouren. Deze contouren liggen op de buisleidingen en leveren daarmee geen beperkingen op in het kader van dit bestemmingsplan.

Groepsrisico

PM gemeente: op basis van Artikel 12 uit het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen dient bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op grond waarvan de aanleg van een buisleiding of de aanleg, bouw of vestiging van een kwetsbaar of een beperkt kwetsbaar object wordt toegelaten, tevens het groepsrisico in het invloedsgebied van de buisleiding verantwoord te worden.

Graag verneemt SAB welke informatie voorhanden is om het groepsrisico te verantwoorden? Als er geen informatie beschikbaar is, dient het groepsrisico alsnog berekend te worden met behulp van een kwantitatieve risicoanalyse (QRA).

Transport gevaarlijke stoffen

De regelgeving voor externe veiligheid met betrekking tot transport van gevaarlijke stoffen is geregeld in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' en het (concept) Basisnet Weg, Water en Spoor. Algemeen geldt dat het plaatsgebonden risico langs wegen niet als een probleem wordt gezien. Het groepsrisico wordt alleen een probleem daar waar de gebruikintensiteit van een gebied erg hoog is.

Wegen

Binnen het plangebied ligt één provinciale weg N318 (Varsseveld-Winterswijk) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Omdat met dit bestemmingsplan geen nieuwe (beperkt)kwetsbare objecten worden mogelijk gemaakt, neemt het groepsrisico in het invloedsgebied van de weg niet toe. Een nadere toetsing van het groepsrisico kan daarom achterwege blijven.

Spoortracé

Door het plangebied loopt het spoor Varsseveld-Winterswijk. Over dit spoortracé worden op basis van de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' geen gevaarlijke stoffen vervoerd. Een nadere beoordeling kan daarom achterwege blijven.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt vooralsnog geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan. Wel dient nog inzicht verkregen te worden in de hoogte van het groepsrisico van de hogedrukaardgasleidingen in het plangebied.

4.3.7 Cultuurhistorie

De gemeente Aalten hecht veel belang aan haar cultureel erfgoed. De gemeente heeft zich tot doel gesteld een herkenbaar en voor de gemeente Aalten karakteristiek beeld te behouden, waarin een zorgvuldige balans tussen oud en nieuw bestaat en waarin de historische gelaagdheid en het onderscheiden karakter van de structuren en gebouwen zichtbaar blijven.

De Cultuurhistorische Analyse en bijbehorende Cultuurhistorische Waardenkaart die de gemeente in 2013 heeft laten opstellen vormen samen de input voor de bescherming van het cultureel erfgoed in dit bestemmingsplan. De specifieke cultuurhistorische waarden en de bescherming daarvan zijn in paragraaf 2.2 en 2.4 beschreven

4.4 Water

4.4.1 Algemeen

Om te garanderen dat water voldoende aandacht krijgt bij het opstellen van ruimtelijke plannen is de zogenaamde 'watertoets' in het leven geroepen. Hiertoe hebben Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen de 'Bestuurlijke notitie Waterbeleid in de 21^e eeuw' en de 'Handreiking watertoets' ondertekend. Doel van de watertoets is het vroegtijdig en expliciet betrekken van de waterbeheerders bij het planproces. Het resultaat hiervan wordt vastgelegd in de zogenaamde 'waterparagraaf'.

De belangrijkste partners op het gebied van waterbeleid zijn op hoofdlijnen de Europese Unie, het Rijk en de provincie en meer specifiek Rijkswaterstaat, de waterschappen en gemeenten. Het Rijk geeft richting aan het beleid op hoofdlijnen, daarbij rekening houdend met de Europese 'Kaderrichtlijn Water' (KRW). Binnen deze kaders zorgen provincies, waterschappen en gemeenten voor een integraal waterbeheer waarbij belangen worden afgewogen. Het waterschap Rijn en IJssel behartigt alle aspecten van het beheer van de regionale wateren binnen het plangebied. Een uitzondering betreft de grondwateraspecten, waarvoor de provincie als waterbeheerder op treedt. Een korte beschrijving van het voor het bestemmingsplan meest relevante waterbeleid is opgenomen in het beleidskader dat als bijlage bij dit bestemmingsplan is gevoegd.

Keur

De Keur is een verordening met de regels die het waterschap hanteert bij de bescherming van haar waterstaatbelangen (waterhuishouding, waterkeringen, watergangen, bijbehorende kunstwerken en buitenwegen). Zaken die in de Keur van het waterschap is geregeld, zijn niet in het bestemmingsplan opgenomen. Dit zou immers resulteren in een dubbele regelgeving. Werkzaamheden die tot het normale onderhoud van watergangen behoren zijn vrij van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden. Vanwege de Keur kan het waterschap echter wel aanvullende regels stellen.

4.4.2 Water in dit bestemmingsplan

De gemeente heeft bij het opstellen van het bestemmingsplan afstemming gezocht met het waterschap Rijn en IJssel. De A-watergangen hebben de bestemming Water gekregen. Tevens zijn de waterkeringen en het waterretentiegebied opgenomen in de regels van dit plan.

Aangezien het bestemmingsplan conserverend van aard is en verder geen directe ontwikkelingen mogelijk maakt, zijn er geen grote effecten op de waterhuishouding te verwachten. Wanneer zich een ontwikkeling voordoet dient op dat moment aan het aspect water te worden getoetst. Het waterschap is vooralsnog het bevoegd gezag voor de vergunningverlening hieromtrent. Daarnaast kan de gemeente eisen stellen aan ingrepen in de waterhuishoudelijke situatie (zoals het aanleggen, verdiepen, verbreden en dempen van sloten, watergangen en overige waterpartijen en het aanbrengen van verhardingen) doordat deze ingrepen zijn gekoppeld aan een omgevingsvergunning.

4.4.3 Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

4.5 Flora- en fauna

4.5.1 Algemeen

In het kader van gebiedsbescherming en soortenbescherming zoals geregeld in de Natuurbeschermingswet (waarin de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn opgenomen) en de Flora- en faunawet dient bij ruimtelijke ingrepen te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op mogelijk aanwezige beschermde soorten. Het voorliggende plan is vooral gericht op het beheersmatig bestemmen van de huidige situatie, maar er worden ook kleinschalige ontwikkelingsmogelijkheden geboden. Zo kunnen agrarische bedrijven binnen hun bouwvlak bebouwing oprichten en is natuurontwikkeling in bepaalde gebieden mogelijk. Deze ingrepen hebben mogelijk invloed op beschermde planten en dieren die ter plaatse voorkomen.

4.5.2 Toetsing

De ruimtelijke ingrepen die in dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt, hebben over het algemeen een beperkte schaal en zullen vooral in het agrarisch gebied en bovendien op bestaande bouwvlakken plaatsvinden.

Deze ingrepen zullen mogelijk plaatselijk leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, bijvoorbeeld door verontrusting van de soorten of het aantasten van holen of broedplaatsen. Indien dit het geval is zal hiervoor in het kader van de natuurwetgeving een ontheffing moeten worden aangevraagd. Een ontheffing wordt in de meeste gevallen verleend; voor veel soorten kan zelfs worden volstaan met een algemene vrijstelling. Er zijn daarom op voorhand geen aanwijzingen dat deze wetgeving zal leiden tot onoverkomelijke problemen bij de uitvoering van dit bestemmingsplan. Het kan echter voorkomen dat een bepaalde ingreep op basis van de natuurwetgeving niet kan worden uitgevoerd (omdat er alternatieven zijn die minder of geen schade aan beschermde flora en fauna aanbrengen) of dat verzachtende of compenserende (inrichtings)maatregelen moeten worden getroffen.

Zodra een initiatief zich voordoet waaraan door middel van afwijking van de gebruiks- en/of bouwregels of wijziging medewerking verleend kan worden, wordt op dat moment het aspect soortenbescherming en gebiedsbescherming onderzocht aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving.

4.5.3 Conclusie

Het aspect flora en fauna vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

4.6 Economische uitvoerbaarheid

Voorliggend bestemmingsplan is een plan dat vooral is gericht op het beheer van de bestaande ruimtelijke situatie van het buitengebied van de gemeente Aalten.

Op grond van de Wro kan de gemeenteraad een exploitatieplan vaststellen voor gronden waarop een bij algemene maatregelen van bestuur aangewezen bouwplan is voorzien. Onder een bouwplan wordt in dit kader het volgende verstaan:

- de bouw van een of meer woningen;
- de bouw van een of meer andere hoofdgebouwen;
- de uitbreiding van een gebouw met ten minste 1.000 m² of met een of meer woningen;
- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte van de nieuwe functies ten minste 1.000 m² bedraagt;
- de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1.000 m².

De gemeenteraad kan besluiten om geen exploitatieplan vast te stellen als:

- het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins verzekerd is;
- het bepalen van een tijdvak of fasering als bedoeld niet noodzakelijk is; en
- het stellen van eisen, regels, of een uitwerking van regels niet noodzakelijk is.

Er worden met dit bestemmingsplan geen (grootschalige) ontwikkelingen in het buitengebied van de gemeente Aalten toegestaan waarvan de economische uitvoerbaarheid ter discussie zou kunnen staan. De mogelijkheden die het plan biedt ten aanzien van ontwikkelingen kunnen op particulier initiatief toegepast worden (met instemming van de gemeente). Bij het oprichten van particuliere initiatieven binnen de bepalingen van het bestemmingsplan zijn er geen kosten voor de gemeente.

Via de legesverordening worden kosten reeds doorgerekend aan initiatiefnemers. Ook het aspect planschade wordt doorberekend aan initiatiefnemers. Van het stellen van nadere eisen, regels, e.d. is in dit plan geen sprake. Ook het aspect uitwerking of fasering is in dit plan niet aan de orde. Het opstellen van een exploitatieplan wordt dan ook niet noodzakelijk geacht en is achterwege gelaten.

5 Juridische opzet van het plan

In dit hoofdstuk wordt een juridische toelichting gegeven. Uitgelegd wordt hoe het bestemmingsplan is opgebouwd en hoe de diverse onderdelen van het plan werken.

Het bestemmingsplan omvat een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen kunnen niet los van elkaar worden gezien en dienen te allen tijde in onderlinge samenhang te worden toegepast. De toelichting heeft geen eigen rechtskracht, maar vormt wel een belangrijk onderdeel van het plan.

5.1 De verbeelding

Sinds de Wet ruimtelijke ordening in 2008 in werking is getreden, is het digitale bestemmingsplan leidend. De verbeelding bij dit plan is te raadplegen via de website www.ruimtelijkeplannen.nl en via de gemeentelijke website. Per locatie worden via deze digitale verbeelding alle relevante aspecten op eenvoudige wijze ontsloten. De analoge verbeelding, die te raadplegen is op het gemeentehuis, bestaat uit 8 kaartbladen met een bijbehorende legenda.

Op de verbeelding hebben alle binnen het plangebied gelegen gronden een bestemming gekregen. Als uitgangspunt geldt daarbij dat de bestemming overeenstemt met het bestaande gebruik van de betreffende gronden. Slechts wanneer aannemelijk is dat het bestaande gebruik binnen afzienbare termijn (in elk geval binnen de planperiode) wordt beëindigd, kan van dat uitgangspunt zijn afgeweken. Voorwaarde hierbij is dat de haalbaarheid voldoende is aangetoond.

Binnen de bestemmingen zijn op de verbeelding diverse aanduidingen aangegeven. Aanduidingen hebben slechts juridische betekenis voor zover deze daaraan in de regels is toegekend. Een aantal aanduidingen heeft geen enkele juridische betekenis en is uitsluitend op de verbeelding aangegeven ten behoeve van de leesbaarheid van de verbeelding (bijvoorbeeld topografische gegevens en de gemeentegrens). Deze aanduidingen worden daarom verklaringen genoemd.

Naast bestemmingen en aanduidingen komen op de verbeelding zogenaamde zones voor. Deze zones zijn gebiedsaanduidingen en ze geven gebieden aan waarbinnen bijzondere beperkende en/of aanvullende regels gelden ten behoeve van de bescherming van een specifiek belang of een specifieke waarde (bijvoorbeeld een zone ter bescherming van een aardgasleiding). Zones vallen niet samen met bestemmingen, maar liggen over (een gedeelte van) één of meer bestemmingen heen.

5.2 De regels

5.2.1 Algemeen

De regels van het plan zijn conform de standaard ondergebracht in vier hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 bevat inleidende regels. Deze regels beogen een eenduidige interpretatie en toepassing van de overige, meer inhoudelijke bestemmingsregels en van de verbeelding te garanderen.
- Hoofdstuk 2 bevat de regels in verband met de bestemmingen. Per op de verbeelding aangegeven bestemming bevat dit hoofdstuk inhoudelijke regels, die specifiek voor die bestemming gelden.
- Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels van het plan waaronder een aantal algemene ontwikkelingsbepalingen die zijn opgenomen in de vorm van wijzigingsbevoegdheden voor het college van burgemeester en wethouders.
- Hoofdstuk 4 bevat overgangs- en slotregels.

5.2.2 Bestemmingen

Om recht te doen aan het uitgangspunt dat het plan niet meer dient te regelen dan noodzakelijk is, kent het plan een beperkt aantal bestemmingen. Ook de bijbehorende bouw- en gebruiksregels zijn waar mogelijk beperkt in aantal en in mate van gedetailleerdheid. De regels hebben voor elke bestemming dezelfde opbouw met achtereenvolgens, voor zover aanwezig, de volgende leden:

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- nadere eisen (*indien aanwezig*);
- afwijken van de bouwregels (*indien aanwezig*);
- specifieke gebruiksregels (*indien aanwezig*);
- afwijken van de gebruiksregels (*indien aanwezig*);
- omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (*indien aanwezig*);
- omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk (*indien aanwezig*);
- wijzigingsbevoegdheid (*indien aanwezig*).

Centraal staat de bestemmingsomschrijving. Daarin worden limitatief en cumulatief de functies en waarden genoemd, die binnen de bestemming mogelijk zijn. Dat is bijvoorbeeld ook het geval bij de bouwregels. Niet omschreven functies zijn niet toegestaan. Alle genoemde functies zijn al dan niet in combinatie toelaatbaar. Soms is een functie uitsluitend binnen een bepaald gebied toegestaan; dan is een aanduiding opgenomen. Dat betekent niet dat uitsluitend die betreffende functie in dat gebied mogelijk is; ook andere toegelaten functies zijn mogelijk, tenzij dit expliciet wordt uitgesloten.

De bouwregels zijn direct aan de bestemmingsomschrijving gerelateerd. Ook de gebruiksregels zijn gerelateerd aan de bestemmingsomschrijving, zij het dat deze regels zijn opgenomen in de algemene gebruiksregels in hoofdstuk 3. Hierin is bepaald dat het verboden is de onbebouwde grond en/of de daarop aanwezige bouwwerken te gebruiken op een wijze of tot een doel in strijd met het in het plan bepaalde. Bedoeld wordt een gebruik in strijd met de bestemmingsomschrijving.

De afwijking van gebruiks- of bouwregels en wijzigingsregels geven burgemeester en wethouders bevoegdheden om onder voorwaarden een afwijking van een regel toe te staan dan wel onder voorwaarden het plan te wijzigen.

5.2.3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Het doel van deze wet is om te komen tot een samenhangende beoordeling in één procedure van verschillende activiteiten die invloed hebben op de fysieke leef-omgeving.

De Wabo heeft tot gevolg dat verschillende vergunningen worden verleend in één besluit, de omgevingsvergunning. Ook de thans in de Wet ruimtelijke ordening opgenomen vergunningen en ontheffingen vallen onder de Wabo. Voor het bestemmingsplan heeft dit gevolgen voor de gebruikte terminologie. Oude termen als 'bouwvergunning', 'aanlegvergunning', 'sloopvergunning' en 'ontheffing' zijn vervangen door 'omgevingsvergunning ten behoeve van...'.

5.2.4 Flexibiliteitsbepalingen

Zoals uit het voorgaande al bleek, zijn in de regels verschillende afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden opgenomen. In alle gevallen gaat het om afwijkingsmogelijkheden van in de bestemmingsbepalingen opgenomen regels. Indien één van deze bevoegdheden wordt gebruikt, zal een (belangen)afweging moeten plaatsvinden. Het gaat immers om de toepassing van bevoegdheden. Dat wil zeggen, dat de geboden afwijkingsmogelijkheden *mogen* worden gebruikt, maar dat er ook voor kan worden gekozen *geen* gebruik te maken van de bevoegdheid. Dit laatste houdt in dat een eventueel verzoek om toepassing te geven aan een bevoegdheid wordt afgewezen. Teneinde richting te geven aan de (belangen)afweging, zijn bij elke afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid een of meerdere afwegingscriteria/voorwaarden opgenomen.

De individuele belangen van de betrokkenen, de betrokken waarden en het algemene belang zullen tegen elkaar moeten worden afgewogen. Een enkele keer is bepaald dat door de verzoeker of door het bevoegd gezag het één en ander moet worden aangetoond. Wanneer iets voldoende is aangetoond is het aan het bevoegd gezag om een verzoek te beoordelen. In enkele gevallen wordt het advies van een onafhankelijk deskundige verlangd.

De bevoegdheden zijn concreet begrensd, om duidelijk te maken waar de scheiding ligt tussen de bevoegdheid van bijvoorbeeld burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. Deze begrenzing is uitgedrukt in bijvoorbeeld een maximale oppervlakte, inhoud, enz. Bij de toepassing van de bevoegdheid wordt niet standaard de maximale ruimte geboden, maar vindt maatwerk plaats waarbij de concrete situatie ter plekke, in relatie tot het verzoek, bepalend is.

6 Procedure

6.1 Inspraak en vooroverleg

PM

6.2 Zienswijzen

PM

Bijlage 1: Beleidskader

1 Rijksbeleid

1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

1.1.1 Algemeen

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bepaalt welke kaderstellende uitspraken van het kabinet bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Het gaat onder meer om nationale belangen als Rijksvaarwegen, Defensie, Ecologische hoofdstructuur, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en Primaire waterkeringen.

Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur (de artikelen worden later aan het Barro toegevoegd) en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Ten aanzien van de begrenzing van de EHS is bepaald dat niet het rijk, maar de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

1.1.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Een actualisatie van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid is nodig gebleken omdat de verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit gedateerd zijn door nieuwe politieke accenten en veranderende omstandigheden, zoals de economische crisis, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen onder invloed van groei, stagnatie en krimp, die gelijktijdig plaatsvinden. Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. Deze structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau.

In de visie worden ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur sterker dan voorheen met elkaar verbonden. De structuurvisie vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak, de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving en de ruimtelijke doelen en uitspraken in de PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de Agenda Landschap, de Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. De Structuurvisie Nationaal Waterplan blijft in zijn huidige vorm als uitwerking van de SVIR bestaan.

In de structuurvisie schetst het Rijk de ambities voor concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid tot 2040 (lange termijn) en doelen, belangen en opgaven tot 2028 (middellange termijn).

De centrale visie wordt uiteengezet in drie hoofddoelstellingen voor de middellange termijn (2028), namelijk 'concurrerend', 'bereikbaar' en 'leefbaar&veilig'. Voor de drie rijksdoelen zijn de onderwerpen van nationaal belang benoemd waarmee het Rijk aangeeft waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken. De drie hoofddoelstellingen en dertien nationale belangen zijn:

1. *Concurrerend* = Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland. Hiervoor zijn de volgende nationale belangen benoemd:
 - *Nationaal belang 1*: een excellent en internationaal bereikbaar vestigingsklimaat in de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
 - *Nationaal belang 2*: Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energietransitie;
 - *Nationaal belang 3*: Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
 - *Nationaal belang 4*: Efficiënt gebruik van de ondergrond;
2. *Bereikbaar* = Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat. Hiervoor zijn de volgende nationale belangen benoemd:
 - *Nationaal belang 5*: Een robuust hoofdnetwerk van weg, spoor- en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
 - *Nationaal belang 6*: Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem van weg, spoor- en vaarweg;
 - *Nationaal belang 7*: Het in stand houden van de hoofdnetwerken van weg, spoor- en vaarwegen om het functioneren van de netwerken te waarborgen;
3. *Leefbaar & veilig* = Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn:
 - *Nationaal belang 8*: Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
 - *Nationaal belang 9*: Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her) ontwikkeling;
 - *Nationaal belang 10*: Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
 - *Nationaal belang 11*: Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
 - *Nationaal belang 12*: Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;

De rijksverantwoordelijkheid voor het systeem van goede ruimtelijke ordening is zonder hoofddoelstelling, als afzonderlijk belang opgenomen:

- *Nationaal belang 13*: Zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

Naast de drie hoofddoelen wordt een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte bevorderd. Hiervoor wordt een ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Dat betekent: eerst kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling, vervolgens kijken of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt en, mocht nieuwbouw echt nodig zijn, dan altijd zorgen voor een optimale inpassing en multimodale bereikbaarheid.

1.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte bepaalt dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet. Het gaat om de volgende nationale belangen: Rijkswaardewegen, Project Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, Defensie, Ecologische hoofdstructuur, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte).

De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Ten aanzien daarvan is een borging door middel van normstelling, gebaseerd op de Wro, gewenst. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de ruimtelijke besluitvorming. Zij zijn dus concreet normstellend bedoeld en worden geacht direct of indirect, d.w.z. door tussenkomst van de provincie, door te werken tot op het niveau van de lokale besluitvorming, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Voor deze onderwerpen voorziet het besluit ook niet in de (definitieve) begrenzing. Ten aanzien van deze begrenzing is bepaald dat de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Een deel van het Barro is gebaseerd op eerdere pkb's en beleidsnota's die in de SVIR zijn herbevestigd. Deze onderdelen zijn op 30 december 2011 in werking getreden. Het betreft de volgende onderdelen:

- project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie, en
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Op 28 augustus 2012 is het besluit aangevuld met voorschriften voor de andere beleidskaders uit de SVIR, het Nationaal Waterplan en het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

- rijkswaardewegen;
- hoofdwegen en hoofdspoorwegen;
- elektriciteitsvoorziening;
- buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- ecologische hoofdstructuur (EHS);
- primaire waterkeringen buiten het kustfundament, en
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte).

De regels betreffende de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde kunnen pas in werking treden, zodra de hiervoor bedoelde Spoedwet Wro in werking treedt (afhankelijk van de parlementaire behandeling).

1.2 Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998

Bij planvorming moet rekening worden gehouden met bestaande natuurwaarden. Natuurbeschermingswetgeving vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn is in de Nederlandse situatie gescheiden in soortenbescherming en gebiedsbescherming.

Wettelijk kader voor de soortenbescherming in Nederland is de Flora- en Faunawet, die bescherming biedt aan vrijwel alle voorkomende diersoorten en sommige plantensoorten. Deze wet is altijd van toepassing. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de bepalingen van de Flora- en Faunawet; voorafgaand aan de ontwikkeling dient te zijn getoetst of er sprake is van effecten op meer strikt beschermde soorten. Is dit het geval, dan moet er een ontheffing worden aangevraagd. Voor sommige strikt beschermde diersoorten zijn aan het toekennen van deze ontheffing strenge eisen verbonden.

Naast soortenbescherming heeft de Flora- en faunawet betrekking op jacht en de handel in dieren en planten. Dit is in het kader van het bestemmingsplan niet relevant.

Gebiedsbescherming vindt plaats in het kader van de Natuurbeschermingswet en daarmee de Natura 2000-gebieden. Dit zijn de Vogelrichtlijngebieden en (na aanwijzing) de Habitatrichtlijngebieden. Binnen het grondgebied van de gemeente Aalten bevinden zich geen Natura 2000-gebieden. Wel liggen op relatief korte afstand van de gemeentegrens drie Natura 2000-gebieden: Korenburgerveen (1,3 km), Bekendelle (2,5 km), Wooldse Veen (4,5 km) en NSG Hetter-Millinger Bruch, mit Erweiterung (7 km, bij Megchelen net over de grens in Duitsland)). De bescherming van de natuurwaarden heeft gevolgen voor het gebruik in en rondom deze gebieden. Activiteiten, plannen en projecten moeten vooraf worden getoetst op hun effecten op de natuur, waarbij ook de externe werking van een ingreep op het beschermde gebied en de aanwezige waarden getoetst dient te worden.

Natura 2000-gebieden nabij de gemeentegrens van Aalten (blauwe en rode arcering)

De afstand van de externe werking is afhankelijk van de ingreep. Als er sprake is van ingrepen die een (significant) effect hebben op het betreffende beschermde gebied zal er een vergunning moeten worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de meeste gevallen is dit de provincie.

1.3 Nationaal waterplan

In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen.

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

1.4 Waterbeleid 21^e eeuw

In Nederland verscheen in het najaar van 2000 het rapport 'Waterbeleid voor de 21^e eeuw', een advies van de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw (Commissie WB21). Deze door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen ingestelde commissie doet aanbevelingen over hoe in de komende eeuw met water moet worden omgegaan. De Commissie WB21 stelt dat de 21^e eeuw om een andere aanpak van het waterbeleid vraagt dan de 20^e eeuw.

Er moet minder accent op het technische beheer komen te liggen. Het water moet niet langer als vijand, maar veel meer als bondgenoot worden gezien. Het waterbeheer dient te worden gebaseerd op:

- stroomgebiedsbenadering;
- ruimte geven aan water;
- vasthouden en tijdelijk bergen van water, alvorens af te voeren;
- kansen benutten voor meervoudig ruimtegebruik;
- geen afwenteling van problemen in het watersysteem zelf, noch van bestuurlijke verantwoordelijkheden of kosten;
- te ontwikkelen normenstelsel per stroomgebied.

Bij grootschalige en/of ingrijpende locatiebesluiten dienen de kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen voor het watersysteem te worden onderzocht aan de hand van een zogenaamde watertoets. Zonodig moeten compensatiemaatregelen worden getroffen. Het huidige regime van schadevergoeding door de Rijksoverheid moet worden vervangen door een verzekeringsstelsel voor schade door regenval en, eventueel, overstroming van boezems. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de provincie dienen op respectievelijk nationaal en regionaal niveau een sterkere regierol te vervullen.

Naar verwachting zal de door de Commissie WB21 voorgestane aanpak belangrijke voordelen opleveren, zoals een toegenomen veiligheid van mens en dier en een betere bescherming van materiële goederen. Een snelle implementatie van de maatregelen voorkomt bovendien dat op termijn duurdere oplossingen voor de steeds nijpender problemen moeten worden gezocht.

Ruimte voor water heeft tevens een positieve invloed op de natuurontwikkeling, de landbouw en de ruimtelijke kwaliteit in zowel stedelijk als landelijk gebied.

1.5 Nationale milieubeleidsplannen 3 en 4 (NMP3 en 4)

In het Nationaal Milieubeleidsplan 3 worden doelstellingen ten aanzien van milieukwaliteit geformuleerd. Het beleid is gericht op de instandhouding, het herstel of de ontwikkeling van functies en eigenschappen van bepaalde gebieden. Integraal waterbeheer wordt steeds belangrijker bij de inrichting van gebieden.

Door de watersysteembenadering worden de verschillende functies (landbouw, natuur en stedelijk gebied) aan elkaar gekoppeld. De waterschappen zijn in algemene zin verantwoordelijk voor het oplossen van lokale en regionale milieuproblemen die te maken hebben met integraal waterbeheer. De gemeente staat als overheid het dichtst bij de burger en heeft daarom een speciale verantwoordelijkheid om de burger bij het milieubeleid te betrekken.

NMP 3 blijft ook na het uitkomen van NMP 4 (juni 2001) onverkort van kracht. NMP 4 heeft echter een andere opzet waarbij de beleidshorizon in het jaar 2030 is gelegd, dertig jaar vooruit. Centraal staat daarbij “een gezond en veilig leven in een aantrekkelijke leefomgeving en temidden van een vitale natuur zonder de mondiale biodiversiteit aan te tasten en hulpbronnen uit te putten”.

1.6 Wet op de archeologische monumentenzorg

Sinds 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg in werking getreden. Deze wet vloeit voort uit het Europese Verdrag van Malta. Uitgangspunt van de Wet op de archeologische monumentenzorg is het, waar nodig, beschermen van archeologische waarden. De Wet op de archeologische monumentenzorg wijzigt delen van de Monumentenwet 1988. In artikel 38 van de Monumentenwet 1988 staat dat rekening gehouden moet worden met de aanwezige en te verwachten monumenten. De wet is alleen van toepassing op (op)nieuw vast te stellen bestemmingsplannen.

Binnen de bepalingen van deze wet moet de gemeente de verantwoordelijk nemen voor het streven naar behoud ‘in situ’. Ook moet de gemeente vroegtijdig het behoud van archeologische waarden afwegen tegen andere maatschappelijke belangen. Gemeenten moeten hun eigen archeologiebeleid opstellen en hier uitvoering aan geven.

De wet eist archeologisch vooronderzoek om de belangen goed af te kunnen wegen. De onderzoeksplicht is echter niet van toepassing op projecten met een oppervlakte kleiner dan 100 m². Dit is het zogeheten archeologische vrijstellingenbeleid. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om (in een gemeentelijke archeologieverordening) een andere oppervlakte dan 100 m² vrij te stellen van de onderzoeksplicht. Overigens vallen activiteiten waarvoor geen of een lichte bouwvergunning is vereist buiten de werkingssfeer van de wet.

2 Provinciaal beleid

2.1 Omgevingsvisie

2.1.1 Algemeen

De Omgevingsvisie voor Gelderland vervangt op korte termijn het Streekplan en enkele andere structuurvisies. De ontwerp-omgevingsvisie is door Gedeputeerde Staten vastgesteld op 14 januari 2014. Na vaststelling van de ontwerp-Omgevingsvisie, het bijhorend PlanMER en de ontwerp-Omgevingsverordening door Gedeputeerde Staten, zijn er zienswijzen ingediend. Provinciale Staten zullen de Omgevingsvisie vermoedelijk in hun vergadering van 9 juli 2014 vaststellen.

De provincie Gelderland heeft in de Omgevingsvisie twee doelen gedefinieerd. Het zijn doelen die de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur benadrukken.

1 Een duurzame economische structuurversterking.

Een gezonde economie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat vraagt om sterke steden en een vitaal landelijk gebied met voldoende werkgelegenheid. Het streven is om de concurrentiekracht van Gelderland te vergroten door het duurzaam versterken van de ruimtelijk-economische structuur. De komende jaren zullen minder in het teken staan van denken in termen van 'groei' en meer in termen van 'beheer en ontwikkeling van het bestaande'.

2 Het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.

Dit doel betekent vooral:

- ontwikkelen met kwaliteit, recht doen aan de ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de plek; uitgaan van doelen, niet van regels,
- zorg dragen voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap,
- een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle gebruiksfuncties; bij droogte, hitte en waterovervloed,
- een gezonde en veilige leefomgeving.

Om deze doelen in beleid te vertalen, hanteert de provincie drie aandachtsgebieden: Dynamisch, Mooi en Divers Gelderland. Ontwikkelingen in Gelderland wil de provincie benaderen vanuit elk van deze drie perspectieven, die elkaar aanvullen:

- Dynamisch: de (ruimtelijk-economische) ontwikkelingen en de geleiding daarvan op provinciaal niveau.
- Mooi: de Gelderse kwaliteiten die bescherming nodig hebben en ruimte voor behoud door ontwikkeling.
- Divers: het herkennen van de regionale verschillen in maatschappelijke vraagstukken en opgaven en het koesteren van de regionale identiteiten.

2.1.2 Natuur

Gelderland is een groene provincie, met het grootste bos- en heidecomplex van Noordwest-Europa en negentien Natura 2000-gebieden. Dit schept een bijzondere verantwoordelijkheid voor de provincie, zeker nu de rijksoverheid de verantwoordelijkheid voor zowel de ruimtelijke ontwikkeling als voor het natuurbeleid geheel aan de provincie heeft toevertrouwd.

Gelders Natuurnetwerk

Intensieve samenwerking tussen Gelderse partners heeft geleid tot een samenhangend omgevingsbeleid voor natuur en landschap aan de hand van verschillende ruimtelijke categorieën en andere instrumenten. Om de nieuwe verantwoordelijkheid van de provincie te benadrukken spreekt de provincie niet meer van een Ecologische Hoofdstructuur, maar van het Gelders Natuurnetwerk (GNN).

Het Gelders Natuurnetwerk is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Het GNN bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens een zoekgebied van 7.300 ha voor de nog te realiseren 5.300 ha nieuwe natuur. De provincie streeft naar het opheffen van versnippering en een goede aansluiting tussen het Natuurnetwerk en het Duitse Biotopverbund. Centraal staat de bescherming van de kernkwaliteiten. De kernkwaliteiten bestaan uit de bestaande natuurwaarden, de nog te ontwikkelen potentiële waarden en de omgevingscondities, zoals stilte.

Nieuwe functies

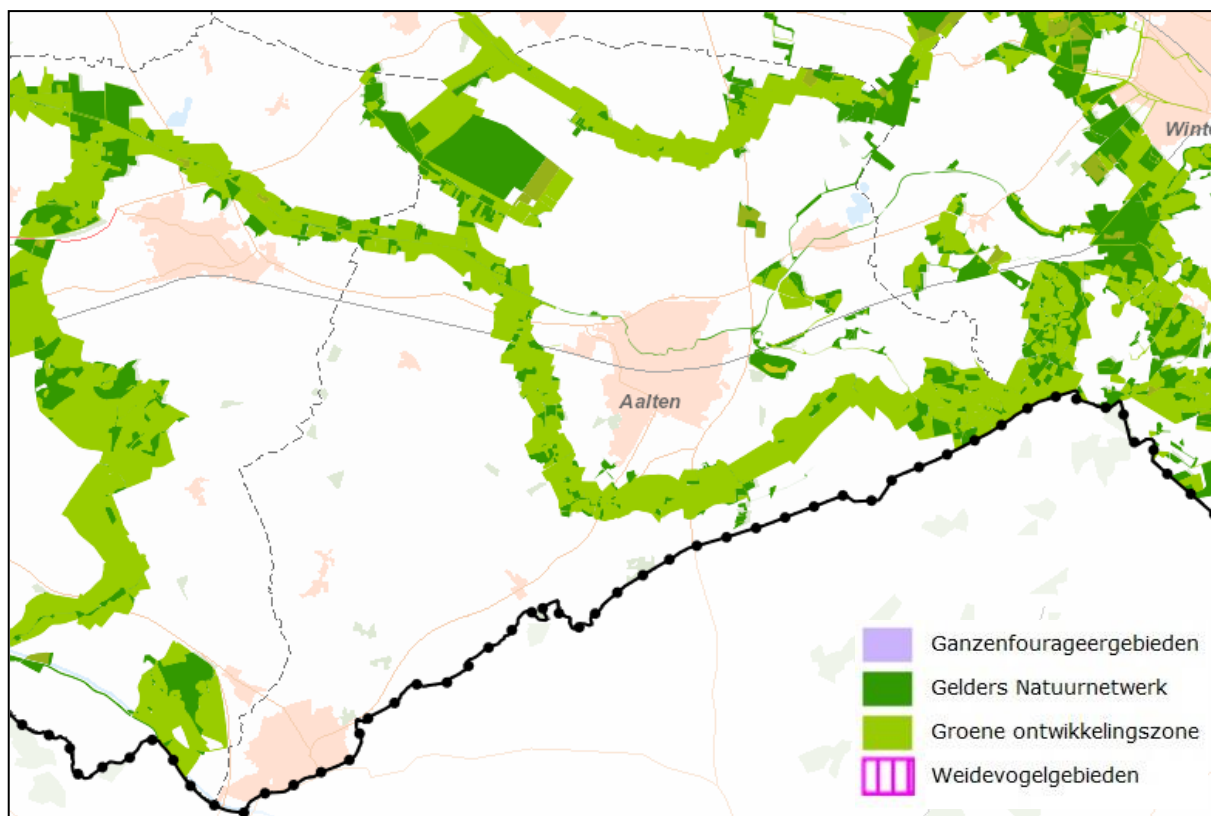
Nieuwvestiging en grootschalige ingrepen zijn alleen mogelijk wanneer:

- er geen reële alternatieven zijn;
- een groot maatschappelijk belang in het geding is.

Per saldo moet elke ontwikkeling een verbetering van de kernkwaliteiten in het Gelders Natuurnetwerk opleveren. In dat saldo zijn vergroting van de oppervlakte natuur en versterking van de ecologische samenhang belangrijke randvoorwaarden.

Uitbreiding bestaande functies

Voor bestaande functies zijn er beperkte ontwikkelingsmogelijkheden, namelijk voor gevallen waarbij er geen reële alternatieven zijn voor verplaatsing van de functie naar een plek buiten het Gelders Natuurnetwerk. De provincie stelt bij een aantasting van de kernkwaliteiten steeds de voorwaarde dat er een compensatieplan gemaakt wordt waarbij de bestaande natuurwaarden worden versterkt. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de compensatie.

Uitsnede kaart 'Natuur' van de ontwerp-omgevingsvisie (bron: Provincie Gelderland)

Groene ontwikkelingszone

De gronden rondom dit Gelders Natuurnetwerk zijn vaak ook landschappelijk waardevol en vervlochten met de daaraan grenzende natuurgebieden. De provincie kiest ervoor in deze gebieden het accent meer op de ontwikkelingsmogelijkheden te leggen en noemt dit gebied in het vervolg de Groene Ontwikkelingszone (GO).

De Groene Ontwikkelingszone bestaat vooral uit landbouwgrond, maar ook uit terreinen voor verblijfs- en dagrecreatie, infrastructuur, woningen en bedrijven. De ecologische verbindingszones maken deel uit van de GO, evenals de (meeste) weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden.

In de Groene Ontwikkelingszone heeft de provincie de volgende doelstellingen:

- de samenhang tussen de natuurgebieden bevorderen en daarmee het Gelders Natuurnetwerk versterken en overgangen tussen natuurbestemmingen en andere functies zoneren;
- ruimte bieden voor de ontwikkeling van functies die hier aanwezig zijn en passen. Vooral de niet-stedelijke functies landbouw, het landgoedbedrijf en dagrecreatie;
- kansen bieden voor creatieve functiecombinaties ter versterking van het natuurlijke systeem door een versterking van de kernkwaliteiten van natuur en landschap in combinatie met stedelijke functies waaronder verblijfsrecreatie;
- beschermen van bos;
- specifieke weidevogel- en ganzenfoerageergebieden beschermen.

Vanwege de dubbele doelstelling is er in de GO ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en voor een beperkte uitbreiding van bestaande bedrijven, woningen en bouwwerken en andere functies.

In de GO is dus ruimte voor stedelijke functies maar dan in combinatie met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten van de GO. Deze kernkwaliteiten zijn:

- de samenhang met aangrenzende natuurgebieden;
- de aanwezige en nog te ontwikkelen natuurwaarden (in het bijzonder de evz's);
- de landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en archeologische waarden;
- de abiotische kwaliteiten stilte, donkerte, openheid en 'rust' (omgevingscondities).

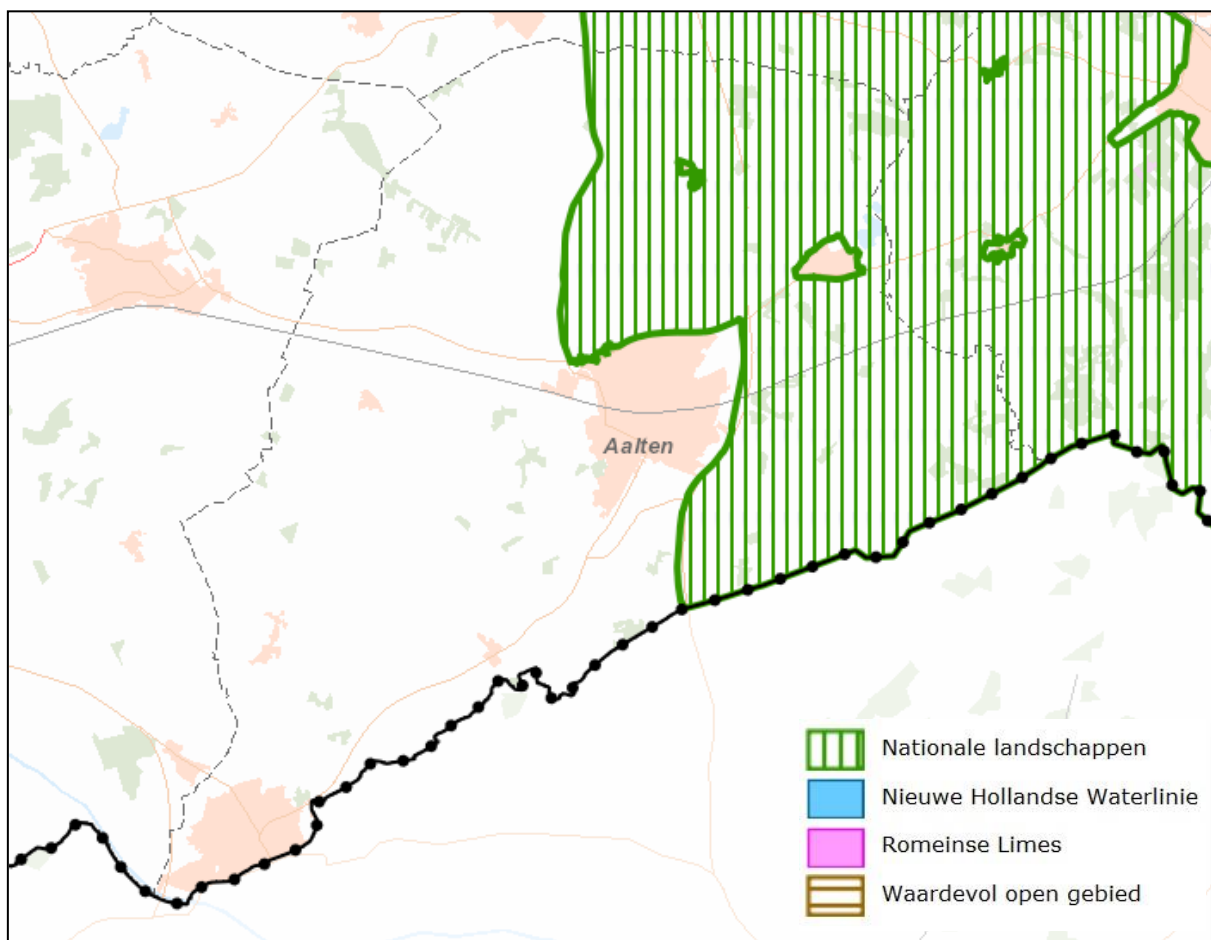
Bij een beperkte uitbreiding gaat het om het 'per saldo' versterken van de kernkwaliteiten. In dat saldo zijn een vergroting van de oppervlakte natuur en versterking van de ecologische samenhang een belangrijke randvoorwaarde.

De provincie vraagt gemeenten om de bestemming in overeenstemming te brengen met het feitelijk gebruik. Om te voorkomen dat bos plaats kan maken voor een andere functie, wil de provincie dat waar bos qua verschijningsvorm voldoet aan de definitie in de Boswet, dit bos dezelfde bescherming heeft als bos in het GNN.

2.1.3 Landschap

Actuele ontwikkelingen op het gebied van landschap, die vragen om een kwalitatieve benadering, zijn de energietransitie en de krimpopgave in het buitengebied. Het opwekken van duurzame energie gebeurt vooral bovengronds. De energietransitie zal in het landschap zichtbaar worden in de vorm van windturbines, zonnepanelen en biovergisters. De effecten van krimp zullen ook zichtbaar worden in het landschap, in de vorm van leegstand en functieverandering van agrarische erven naar wonen, eventueel gemengd met een andere functie.

In de landschappen die symbool staan voor het diverse Gelderse landschap neemt de provincie medeverantwoordelijkheid voor het borgen van de kernkwaliteiten. Voor de Nationale Landschappen, het Waardevol open gebied en de twee historische linies (Nieuwe Hollandse Waterlinie en Romeinse Limes) heeft de provincie een juridisch vangnet in de Omgevingsverordening opgenomen, om de kernkwaliteiten ervan te kunnen borgen. Voor de Gelderse landgoederen en Landgoederen(zones) stelt de provincie samen met gemeenten een richtinggevend ontwikkelingskader op, met als doel de kenmerkende samenhang tussen landgoederen (typisch voor Oost-Nederland) en het omringende landschap te behouden en ontwikkelen. In het Hoogdynamisch landschap, waar ontwikkelingen elkaar snel opvolgen, zet de provincie de ontwerpende benadering centraal. Voor de basiskwaliteit van het landschap heeft de provincie het vertrouwen dat dit bij gemeenten in goede handen is.

Uitsnede van de kaart 'Landschap' van de ontwerp-omgevingsvisie (bron: Provincie Gelderland)

Nationale Landschappen

Het Rijk heeft twintig karakteristieke gebieden in Nederland aangewezen als Nationaal Landschap, waarvan er zeven liggen in Gelderland. De oostelijke helft van de gemeente Aalten is aangewezen als Nationaal Landschap Winterswijk. De Nationale Landschappen zijn symbolen van het Gelderse cultuurlandschap en geven een afspiegeling van de landschappelijke diversiteit. Kenmerkend zijn de samenhang tussen natuur, reliëf, grondgebruik en bebouwing.

Het ruimtelijk beleid is er op gericht om de kernkwaliteiten van deze gebieden te behouden en verder te ontwikkelen. Behoud wordt bereikt met een regel in de Omgevingsverordening die bepaalt dat alle activiteiten zijn toegestaan die de Kernkwaliteiten van de Nationale Landschappen behouden of versterken.

2.1.4 Land- en tuinbouw

Nieuwvestiging agrarisch bedrijf

In landbouwontwikkelingsgebieden is er een beperkte mogelijkheid om nieuwe niet-grondgebonden bedrijven te stichten. De mogelijkheid geldt alleen voor bedrijven die voor 14 mei 2013 een aanvraag voor vestiging hebben ingediend bij een gemeente. Deze uitzondering geldt ook voor bedrijven die al een subsidiebeschikking hebben gekregen van de provincie en zich nog moeten verplaatsen naar landbouwontwikkelingsgebieden.

De consequentie van deze beperkte mogelijkheid voor nieuwvestiging is dat gemeenten bestaande bestemmingsplanmogelijkheden voor nieuwvestiging kunnen intrekken.

Uitbreiding grondgebonden landbouw

Randvoorwaarden voor groei

Veehouderijbedrijven mogen groeien op voorwaarde dat de productie grondgebonden blijft. Dat wil zeggen dat het bedrijf beschikt over cultuurgrond om de dieren op het bedrijf voor meer dan 50% in de ruwvoerbehoefte te kunnen voorzien. De provincie stelt geen grens aan de bedrijfsomvang. Bij een groot bedrijf - een groot erf met stallen - hoort een passende 'open ruimte' in de vorm van agrarische cultuurgrond. De uitbreiding moet ruimtelijk aanvaardbaar zijn.

'Footloose' bedrijven 'in' bestemmingsplannen

Gemeenten wordt gevraagd in hun bestemmingsplannen waar dat van toepassing is een definitie van een grondgebonden veehouderijbedrijf op te nemen. In de definitie is vastgelegd dat "de opbrengst van de agrarische cultuurgrond waarover het bedrijf in de omgeving van de bedrijfsgebouwen beschikt, grotendeels kan voorzien in de ruwvoerbehoefte". Dit biedt gemeenten de mogelijkheid om 'footloose' melkveebedrijven te weren.

Uitbreiding niet-grondgebonden landbouw

Voor de niet-grondgebonden landbouw blijft de reconstructiezonering op hoofdlijnen gehandhaafd:

- extensiveringszones,
- landbouwontwikkelingsgebieden,
- verwevingsgebieden.

Het zoneringsbeleid wordt geactualiseerd:

- er is geen ruimte voor nieuwvestiging van niet-grondgebonden veehouderijbedrijven;
- in landbouwontwikkelingsgebieden is een afronding van de lopende verplaatsingsgevallen aan de orde,
- in de extensiveringszones blijft het beleid gericht op een verminderde ammoniakemissie; voor bestaande perspectiefvolle niet-grondgebonden bedrijven kan ontwikkelingsruimte worden geboden voor zover dit past binnen het generieke en regio-specifieke stikstofbeleid,
- er is ruimte voor bestaande bedrijven om te groeien in de vorm van een vergroting van het bestaande agrarisch bouwperceel. Aan deze groei zijn duurzaamheidseisen verbonden. De voorwaarden hiervoor worden in het gemeentelijk bestemmingsplan vastgelegd.

De provincie stimuleert bedrijven om stappen te zetten die verder gaan dan wat de wet vraagt, in ruil voor extra ontwikkelingsruimte. Bedrijven kunnen de 'plus' behalen op vier aspecten: milieu, dierwelzijn, volksgezondheid en ruimtelijke kwaliteit. Op minimaal drie van de vier aspecten dient de ondernemer een plus in te vullen. De provincie gaat dit niet kwantificeren in een puntensysteem.

2.1.5 Recreatie en toerisme

De groeiende behoefte naar de beleving van natuur en landschap, rust en het buitenleven in het algemeen heeft geleid tot nieuwe toeristische concepten als natuurtoerisme, cultuurtoerisme en plattelandstoerisme. Deze vormen van recreatie en toerisme kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het landelijk gebied en kunnen ook een nieuwe functie vormen voor vrijgekomen agrarische bedrijven. De provincie wil dan ook de extensieve vormen van recreatie en toerisme stimuleren. Voorwaarde blijft dat de extensieve vormen van recreatie te verenigen moeten zijn met natuur- en landschapsdoelstellingen.

2.1.6 Functieverandering en nevenfuncties van gebouwen in het buitengebied

Vanwege ontwikkelingen in sectoren als land- en tuinbouw, zorg en defensie, verliezen in de komende periode veel (agrarische) gebouwen en bouwvlakken in het buitengebied hun huidige functie, of hebben die functie al verloren. Ook zijn er agrariërs die hun agrarische gebouwen deels willen gebruiken voor niet-agrarische activiteiten. De provincie wil bevorderen dat deze gebouwen op een goede wijze kunnen worden (her)gebruikt. Door functieverandering kan tegemoet worden gekomen aan de aanwezige behoefte aan wonen en werken in een landelijke omgeving.

Wonen is een geschikte vorm van (her)gebruik van vrijgekomen agrarische gebouwen in het buitengebied. De provincie verlangt dat gemeenten de regionale behoefte aan landelijk wonen zoveel mogelijk in vrijgekomen agrarische gebouwen in het buitengebied accommodeert. Naast wonen ondersteunen ook niet-agrarische werkfuncties in het buitengebied de vitaliteit van het landelijk gebied. Daarom wil de provincie functieverandering van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied naar kleinschalige vormen van niet-agrarische bedrijvigheid mogelijk maken.

2.2 Omgevingsverordening Gelderland

Op 14 januari 2014 is de Omgevingsverordening Gelderland door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Provinciale Staten zullen de Omgevingsvisie vermoedelijk in hun vergadering van 1 oktober 2014 vaststellen.

Met de omgevingsverordening stelt de provincie regels voor onderwerpen die van provinciaal belang zijn, zoals verstedelijking, natuur, nationale landschappen, water en glastuinbouw.

De verordening betekent geen verandering in het ruimtelijk beleid van de provincie, maar is de 'juridische vertaling' van de hiervoor samengevatte Omgevingsvisie.

2.3 Gebiedsplan natuur en landschap

Het doel van dit gebiedsplan is het versterken van natuur, bos en landschap in de provincie Gelderland. Dit plan geeft voor de gehele provincie aan welke natuur-, bos- en landschapsdoelen Gedeputeerde Staten willen realiseren met de inzet van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer en de Subsidieregeling Natuurbeheer.

Het gebiedsplan vormt een belangrijke bouwsteen voor de realisering van natuur- en landschapsbeleid van rijk en provincie. Dat geldt in het bijzonder voor de totstandkoming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In het gebiedsplan worden zowel gebieden begrensd die al de hoofdfunctie natuur hebben (bestaande natuur), als landbouwgronden waar op termijn natuur kan worden ontwikkeld (nieuwe natuur). In nieuwe natuurgebieden kan op vrijwillige basis particulier natuurbeheer plaatsvinden. Ook kan de overheid gronden aankopen voor beheer door een natuurbeschermingsorganisatie. In het gebiedsplan wordt door middel van natuurdoeltypen aangegeven welke natuurdoelen gewenst zijn in begrensde natuurgebieden.

2.4 Waterplan 2010-2015

Het Waterplan bevat het waterbeleid van de provincie en is de opvolger van het derde Waterhuishoudingsplan (WHP3). Het beleid uit WHP3 wordt grotendeels voortgezet. Het Waterplan is tegelijk opgesteld met de water(beheer)plannen van het Rijk en de waterschappen. In onderlinge samenwerking zijn de plannen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. Het Waterplan Gelderland 2010-2015 is op 1 januari 2010 in werking getreden.

In het plan staan de doelen voor het waterbeheer, de maatregelen die daarvoor nodig zijn en wie ze gaat uitvoeren. Voor oppervlaktewaterkwaliteit, hoogwaterbescherming, regionale wateroverlast, watertekort en waterbodems gelden provinciebrede doelen. Voor een aantal functies, zoals landbouw, natte natuur, waterbergingsgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden, zijn specifieke doelen geformuleerd.

3 Regionaal beleid

3.1 Regionale structuurvisie Achterhoek 2012

De gemeenteraden van Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk hebben in hun vergaderingen van april/mei 2012 de 'Regionale structuurvisie Achterhoek 2012' vastgesteld. De gemeenteraad van Montferland heeft de visie niet formeel vastgesteld, maar daaraan wel instemming betuigd, omdat Montferland voor ruimtelijk ordening tevens deel uitmaakt van de Stadsregio. De Regionale structuurvisie is een actualisatie van de visie uit 2004. Er is gekozen voor een actualisatie, omdat in de Achterhoek zich een aantal belangrijke en ingrijpende economische en maatschappelijke ontwikkelingen voordoen, zoals:

- energietransitie en het inspelen op de gevolgen van de klimaatveranderingen;
- bevolkingsverandering, krimp, vergrijzing en ontgroening;
- de veranderingen in de landbouw en het landelijk gebied;
- positionering van de Achterhoek in (inter)nationaal perspectief.

Deze ontwikkelingen zullen gevolgen hebben voor de manier waarop er nu gewoond, geleefd en gewerkt wordt in de Achterhoek. Ze hebben ook invloed op de wijze waarop geld verdiend wordt in de regio. Wijzigingen hierin kunnen ruimtelijke consequenties hebben. De geactualiseerde visie geeft richting aan het regionaal ruimtelijk beleid om de transitieopgaven goed te kunnen faciliteren. Dit door belangrijke ruimtelijke thema's te agenderen en hierop afstemming tussen gemeenten te zoeken. Het doel is, dat de Achterhoek ook in de toekomst een vitale, regionale economie heeft en een zeer prettige omgeving blijft om in te wonen en te recreëren. De visie sluit aan bij de Agenda 2020 van Regio Achterhoek en de provinciale regioverkenningen. Inhoudelijk beschrijft de structuurvisie:

- samenwerking op volkshuisvesting, bedrijfsvestigingen en functieveranderingsbeleid;
- bereikbaarheid van de regio, zowel fysiek als digitaal;
- balans tussen bestaande en nieuwe kwaliteiten in de landbouw/het landschap;
- innoveren van de maakindustrie en landbouw en het verduurzamen van productieprocessen en energievoorziening;
- ruimtelijk wordt de 'ja, mits' benadering leidend.

Deze visie is geen blauwdruk voor hoe het allemaal zou moeten. Respect voor het Achterhoekse landschap staat voorop, maar het ruimtelijk beleid mag innovatieve en duurzame ontwikkelingen niet in de weg staan. Van belang is om flexibel te blijven.

3.2 Waterbeheerplan 2010-2015 (Waterschap Rijn en IJssel)

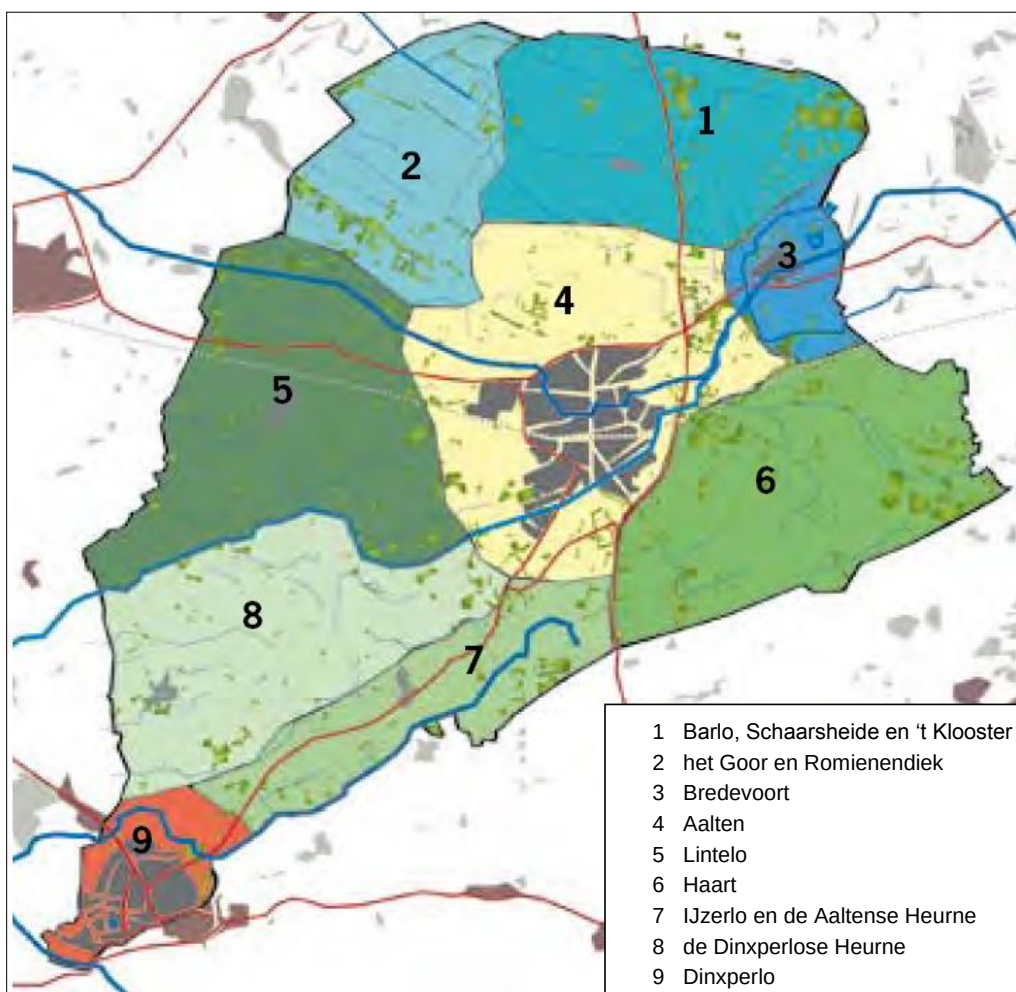
Het Waterschap Rijn en IJssel heeft in het Waterbeheerplan 2010-2015 haar nieuwe beleid vermeld. Dit plan is opgesteld in samenwerking met vier andere waterschappen, die deel uitmaken van deelstroomgebied Rijn-Oost. Dit plan is per 1 januari 2010 in werking getreden.

De opdracht van de waterschappen in Rijn-Oost is te zorgen voor voldoende water, schoon water en voor veilig wonen en werken op de taakvelden watersysteem, waterketen en veiligheid. Het waterschap houdt daarbij rekening met agrarische, economische, ecologische en recreatieve belangen. Aandachtspunten zijn het verbeteren van ecologische en chemische waterkwaliteit (terugdringen van oppervlaktewatervervuiling) en het voorkomen van wateroverlast, waarbij rekening wordt gehouden met het veranderende klimaat. In zowel landelijk als stedelijk gebied kunnen ruimtelijke ontwikkelingen een positief maar ook een negatief effect hebben op het watersysteem.

4 Gemeentelijk beleid

4.1 Landschapsontwikkelingsplan Nieuwe noabers, vernieuwend landschap

Op 20 november 2007 heeft de gemeenteraad het landschapsontwikkelingsplan (LOP) 'Nieuwe noabers, vernieuwend landschap' vastgesteld. Het LOP moet gezien worden als een ideeën- en inspiratieboek voor de ontwikkeling en beheer van het landschap. Naast natuur en landschap geeft het LOP ook concrete voorbeelden voor recreatieve ontsluiting en functieverandering van het landelijk gebied. In het LOP worden negen landschapsensembles onderscheiden:

Voor elk landschapsensemble is een apart werkboek opgesteld. Elk werkboek bevat de volgende onderdelen:

- de visie voor het landschapstype;
- doelen vanuit het beleid en vanuit de mensen in het gebied;
- de bestaande waardekaart;
- de uitwerking van het LOP in tekst en op kaartbeeld, algemeen en per functie in het landschap;
- de mogelijke landschapselementen in de vorm van een bouw pakket voor punt-, lijn- en vlakelementen.